

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคปกติ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีอยุธยา

ประวีระสิทธิ์ วีระสุทธิกุล (ผู้แต่ง)

		๒
	37A5746093	371.8
		7849ค
		2557
Title: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีภาค วิทยาลัยศรีอยุธยา		
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		

วิชาเอกนิเทศมีมติรับรองหนังสือของทางศึกษานิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรี
อยุธยาที่จัดทำขึ้นไว้ทางคณะนิเทศ
คณะศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร ๒๕๕๗
(สิ่งพิมพ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

371.8

๖849ก

๒๖ ต.ค. ๕๖

เลขทะเบียน	5746093
เลขเรียกหนังสือ	๓ 371.8 ๖849ก ๓-1
วันที่	๒๖ ต.ค. ๕๖

พระวีระศักดิ์ วีรสกุลโท (อู่แก้ว)

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กรกฎาคม 2557

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ พระวีระศักดิ์ วีรสโท (อุ้นแก้ว) ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร.)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.จ่านง กมลศิลป์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ)

..... กรรมการ
(พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ดร.)

..... กรรมการ
(ดร.จ่านง กมลศิลป์)

..... กรรมการ
(ดร.กุศล ศรีสารคาม)

..... กรรมการ
(ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(พระปริยัติสารเวที, ดร.)

วันที่ 2 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557

หนังสืออ้างอิง
(REFERENCE BOOK)
ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

5411205009: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์/ด้านจิตสาธารณะ

พระวีระศักดิ์ วีรสโท (อุ้นแก้ว): คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด (DESIRABLE, CIVIC MINDED ATTRIBUTES OF REGULAR COURSE UNDERGRADUATE STUDENTS AT MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY'S ROI ET CAMPUS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ประ.ด., ดร.จ่านง กมลศิลป์, ประ.ด., 77 หน้า., ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 226 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test (Independent Samples) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบด้วยสถิติ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์

2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษามีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสา ไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่มากไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านจิตสาธารณะอย่างจริงจัง ควรส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เช่น การออกค่ายอาสาเพื่อเป็นการส่งเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกัน ทั้งในด้านคุณลักษณะบุคลิกภาพเป็นการฝึกจิตที่ดีให้กับนักศึกษา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และควรส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกันแก่นักศึกษา ให้รู้จักรักตนเอง และรักผู้อื่น เช่น การอาสาปลูกป่า การรักษาความสะอาด และการช่วยเหลือผู้อื่น

5411205009: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: BUDDHISM'S FOUR/ ADMINISTRATION

PHRAVEERASAK VEERASATTO (OUNKAEW): DESIRABLE, CIVIC MINDED ATTRIBUTES OF REGULAR COURSE UNDERGRADUATE STUDENTS AT MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY'S ROI ET CAMPUS. ADVISOR COMMITTEE: PHRAKHRUWICHITPANYAPORN, Ph.D., CHAMNONG KAMONSIN, Ph.D., 77 P., B.E. 2014.

Objectives of this research were: 1) to study regular course undergraduate students' desirable, civic minded attributes at Mahamakut Buddhist University's Roi Et campus, 2) compare students' opinions on their desirable, civic minded attributes at its campus with variables of former's genders, ages and departments and, 3) regulate suggestions on their desirable, civic-minded here. The sampling group comprised 226 regular course undergraduate students studying at the above campus in 1st semester of B.E. 2556, from 1st-4th year classes. The tool used for conducting the research was Likert-type scale questionnaires. The statistics utilized for data analyses embodied percentage, mean, standard deviation, comparing pair differences by making use of t-test (Independent Samples) and F-test (One-way ANOVA).

Results of the research manifested the following findings:

1) Regular course undergraduate students' desirable, civic minded attributes at Mahamakut Buddhist University's Roi Et campus were rated 'high' in the overall aspect. All aspects ranked in descending order of means were: i) responsibility for one's own family, ii) responsibility for society, iii) social assistance and iv) responsibility for one's school and teacher.

2) The comparative results of their desirable, civic-minded attributes at its campus indicated that variables of their genders and ages showed significant differences in their such attributes in the overall aspect, the statistical significance level at .05 while variables of their different departments proved the opposite.

3) Respondents' suggestions on their desirable, civic-minded attributes here were recommended in descending order of three frequencies. First, the campus should promote civic-minded activities to be held in reality. Secondly, it should support students

to carry out activities having to do with civic mind such as undertaking volunteering camps, which aim to encourage their civic mind that concentrates on the public's interest. In the aspect of personality, it was considered practising good mind to students to work with others. Finally, the campus should support activities or projects aiming at reinforcing their civic mind towards the public's benefits to students so as to have them be well aware of themselves and adore others. Such activities include forestation volunteering, keeping premises clean and assisting others.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากสถาบันศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้ขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันอันทรงเกียรติแห่งนี้

กราบขอบพระคุณ พระราชปริยัติวิมล,ดร. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ที่ได้กรุณาให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไขงาน อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์,ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา ขออนุโมทนาขอคุณ ดร.จางัน กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำและข้อชี้แนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ จนสำเร็จลงไปด้วยดี

ขออนุโมทนาขอคุณ ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ ประธานกรรมการ ดร.กุศล ศรีสารคาม และ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ กรรมการ ที่ช่วยชี้แนะแนวทางการแก้ไขงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ลงด้วยดี

กราบขอบพระคุณ พระราชปริยัติวิมล, ดร. อนุโมทนาของคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล และ นายเอี่ยม อามาตย์มุลตรี ที่เมตตาได้รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย และตรวจสอบเนื้อหาจนสำเร็จลงไปด้วยดี

กราบขอบพระคุณ ท่านเจ้าอาวาสวัดบ้านเหล่าใหญ่ ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จนงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขออนุโมทนาขอคุณ เจ้าหน้าที่ บุคลากร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้คำแนะนำและข้อชี้แนะในการดำเนินงานด้านเอกสาร

ขออนุโมทนาขอคุณผู้ให้การสนับสนุนและให้การอนุเคราะห์ ที่เป็นสมาชิกในครอบครัว เพื่อน ๆ และ นักศึกษารุ่นพี่ที่เป็นกำลังใจ คอยให้ความช่วยเหลือเป็นแหล่งข้อมูลสนับสนุนงานด้านเอกสาร ที่ใช้ในการประกอบทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นอย่างดี

คุณประโยชน์แห่งวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอน้อมไว้เพื่อเป็นเครื่องสักการบูชาคุณของพระรัตนตรัย อันมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณของบิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ และอาจารย์ ที่สั่งสอนอบรมเลี้ยงดูและให้วิชา ความรู้มา ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือ ขอทุกท่านจงเป็นผู้มีส่วน ในความสำเร็จที่เกิดจากงานวิจัยในครั้งนี้ด้วย

พระวีระศักดิ์ วีรสัทโท (อุ่นแก้ว)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ.....	10
คุณลักษณะและประเภทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย.....	22
สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	47
สรุปผล.....	48
อภิปรายผล.....	49
ข้อเสนอแนะ.....	52
บรรณานุกรม.....	53
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	57
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย..	59
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
ภาคผนวก ง เครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	65
ภาคผนวก จ คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	71
ภาคผนวก ฉ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือเพื่อการวิจัย.....	74
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	77

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน และร้อยละของนักศึกษา.....	37
2	คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน.....	38
3	คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว โดยรวมและรายข้อ.....	39
4	คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ โดยรวมและรายข้อ.....	40
5	คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม โดยรวมและรายข้อ.....	41
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	42
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	43
8	แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	44
9	แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	45
11	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.....	46

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	31

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศ จึงต้องตระหนัก ต้องปรับตัวให้ทันและสามารถตอบสนองความเปลี่ยนแปลงความต้องการของสังคมให้ได้ โดยการผลิตบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์พร้อมในการอุทิศตนเพื่อสังคมส่วนรวม ดังพระบรมราโชวาทในสมเด็จพระบรมราชชนก

“ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตัว	เป็นที่สอง
ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์	เป็นกิจที่หนึ่ง
ลาภ ทรัพย์ และเกียรติยศ	จะตกแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งอาชีพ	ไว้ให้บริสุทธิ์”

มหาวิทยาลัยจึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้ชัดเจน ทั้งในด้านความรู้และคุณธรรม เพื่อการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เป็นเรื่องของกระบวนการเรียนรู้จากความเป็นจริง ไม่ใช่สิ่งสำเร็จรูปที่จะบรรจุลงไปเป็นหลักสูตรการศึกษาใด ๆ และปัจจุบันได้มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว จนก่อให้เกิดสภาวะโลกไร้พรมแดน ซึ่งเป็นตัวนำสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงต่อประเทศชาติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และการบริหาร กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องได้กล่อมเกล่าให้บุคคลที่มีความเป็นปัจเจกสูง ไม่ใส่ใจต่อเรื่องส่วนรวม ดังจะเห็นพฤติกรรมที่สื่อถึงการยึดถือตนเองเป็นศูนย์กลาง มีลักษณะมานุษยวิทยา มองข้ามความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องถึงกันของสรรพสิ่งรอบตัว ทำให้เกิดการรับรู้และมีความคิดว่าสิ่งที่เป็นของสาธารณะนั้นเป็นทรัพย์สินของภาครัฐหรือของราชการ เป็นสิ่งที่ตนเองสามารถนำมาใช้ประโยชน์หรือร่วมใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแล จึงพากันละเลย ไม่สนใจที่จะดูแลรักษา และไม่ช่วยกันจัดการเพื่อทำทรัพย์สินส่วนกลางให้คงสภาพได้นานมากกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2541, หน้า 9)

การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองผู้มีจิตสาธารณะ คือการศึกษาที่ทำให้นักศึกษาอยากมีส่วนร่วม มีความตื่นตัวต่อความเป็นไปของบ้านเมือง เป็นพลเมืองที่มีความกล้าหาญทางจริยธรรม คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม มีความสามารถอยู่ร่วมกับความแตกต่าง ซึ่งแนวทางหลัก ๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิพลเมือง ทักษะ-คุณลักษณะพลเมือง และคุณธรรมสำหรับพลเมือง หรืออาจรวมไปถึงข้อมูลข่าวสารและการเตรียมพลเมืองให้เป็นพลโลกที่รับมือกระแสโลกาภิวัตน์ได้ ดังนั้น การศึกษาที่

เคยแต่ผลิตพลเมืองที่ไม่ต้องใช้สมอง ป้อนให้แก่ทุนนิยมบริโศคและอำนาจการเมืองอย่างซื้อสัตย์ จะต้องเปลี่ยนสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ที่ทำให้การศึกษาเป็นเรื่องของ“การเรียนรู้” มิใช่ “การเรียนความรู้” อีกต่อไป จิตสาธารณะจะเกิดขึ้นได้เมื่อนักศึกษาเรียนรู้เป็น เข้าใจปัญหา และรู้จักคุณค่าของตนเอง พัฒนาการทั้งสองส่วนมิใช่เกิดจากการบอกเล่า การเรียนในห้องเรียนคำบรรยายของผู้สอนในแต่ละสถาบันได้ แต่นักศึกษาต้องเชื่อมั่น กล้าตัดสินใจ และอาสาพาตัวเองลงไปทำกิจกรรมด้วยตนเอง การรับรู้ถึงเหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึก ความอ่อนไหวการเข้าถึงประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติจริงผ่านกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การมีเพื่อนร่วมอุดมคติ การพูดคุยปรึกษาหารือ ล้วนเป็นตัวหล่อหลอมจิตใจให้รู้จักทำงานเสียสละแก่ผู้ที่ลำบาก ขัดสนยากจน มีปัญหาอุปถัมภ์ได้ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร, 2542, หน้า 21)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จึงตระหนักถึงความสำคัญของการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมและได้กำหนดไว้ในนโยบายของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจนว่า ผลิตบัณฑิตทางด้านวิชาการพระพุทธศาสนา ที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ ความประพฤติมีสาราณียธรรม และพรหมวิหารธรรม แต่เนื่องจากว่ายังมีนักศึกษาบางคนยังมีพฤติกรรมขาดจิตสาธารณะ เช่น ฉีกหนังสือ ห้องสมุดหวังเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การใช้น้ำประปา การใช้ไฟฟ้าอย่างฟุ่มเฟือยของนักศึกษาในอาคารเรียนและหอพัก พฤติกรรมของนักศึกษาที่ไร้น้ำใจ ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ช่วยกันรักษาสมบัติของมหาวิทยาลัย มีการขีดเขียนบนโต๊ะเรียน ในห้องน้ำ อีกทั้งไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพราะรู้สึกว่าการให้ตนเสียเวลา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยศึกษาว่าระดับจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และระดับชั้นปีที่ศึกษา โดยหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารมหาวิทยาลัย และบุคลากรผู้เกี่ยวข้องในแวดวงสถาบันอุดมศึกษา ได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาหาแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อปลูกฝังและพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักศึกษาให้ออกไปประกอบอาชีพและรับใช้สังคมส่วนรวมเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกัน

1.3.2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกัน

1.3.3 นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทุกคณะ จำนวน 519 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 3 ด้าน ดังนี้คือ

- 1) ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว
- 2) ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์
- 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาควิชา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่มี เพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาประกอบการพิจารณาหาแนวทางจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อปลูกฝังและพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักศึกษาต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันได้ ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ความรับผิดชอบ และอื่น ๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้เป็นหน้าที่อันควรกระทำ

จิตสาธารณะ หมายถึง หมายถึง ความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคม เช่น ต้องการเข้าไปแก้วิกฤตการณ์ โดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมว่าสามารถรวมแก้ไขปัญหาได้ และลงมือกระทำ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม การกระทำที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติด้วยการเอาใจใส่ดูแลเป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการที่บุคคลหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น มุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาควิชา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักศึกษาได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น กำลังใจ การช่วยเหลือ และการสนับสนุนในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน

2) ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ หมายถึง การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงาน ได้รับข้อมูลข่าวสาร การให้คำแนะนำ และการชี้แนะแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อน ได้แก่ การยอมรับเข้ากลุ่ม การได้รับความเข้าใจ การได้รับความช่วยเหลือทางด้านข้อมูลข่าวสาร และวัสดุสิ่งของ ในการแสดงจิตสาธารณะ

3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม หมายถึง การที่นักศึกษาได้สังเกตพฤติกรรมของผู้คนรอบข้าง จดจำพฤติกรรม ประเมินคุณค่า ดัดแปลงเลียนแบบพฤติกรรมมาเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมและพึงพอใจ โดยกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ 4 ประเภท ได้แก่ (1) กระบวนการใส่ใจ (2) กระบวนการเก็บจำ (3) กระบวนการกระทำ (4) กระบวนการจงใจ และจะประเมินคุณค่าของตัวแบบโดยการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจ และไม่ยอมรับเอาสิ่งที่ตนไม่พึงพอใจ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

1) เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น (1) เพศชาย และ (2) เพศหญิง

2) อายุ หมายถึง ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็นสามช่วงอายุ คือ (1) อายุ 18-19 ปี (2) อายุ 20-21 ปี และ (3) อายุมากกว่า 22 ปี

3) สาขาวิชาที่ศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่ศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็นสี่กลุ่ม คือ (1) สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง (2) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย (3) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย และ (4) สาขาวิชาการประถมศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ
- 2.3 คุณลักษณะและประเภทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.1.1 ความหมายของคุณลักษณะ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพบว่ามีการกล่าวถึงคำว่า คุณลักษณะ หลายแนวทาง ดังต่อไปนี้ คือ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะว่า หมายถึง เครื่องหมาย หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำตัวชัดเจน

อุมพร บุญญาวิโรจน์ (2538, หน้า 25) อธิบายคุณลักษณะว่า ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Characteristics มีความหมายตามประมวลศัพท์บัญญัติของกรมวิชาการว่า หมายถึง “ลักษณะ ทางศักยภาพความรู้ หรือทักษะสำคัญซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เด่นของบุคคล

พรพรรณ สุทธานนท์ (2538, หน้า 25) ได้ให้ความหมายคุณลักษณะว่า หมายถึงแบบอย่าง พฤติกรรมหรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็นและชี้หรือแสดงถึงความดีหรือลักษณะประจำบุคคล

กวี วงศ์พุ่ม (2542, หน้า 75) ได้ให้ความหมายคุณลักษณะว่า เป็นการแสดงการกระทำตาม คุณสมบัติของตนเองออกมาให้เห็น

พรชัย ภาพันธ์ (2546, หน้า 21) ได้ให้ความหมายคุณลักษณะว่า หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัวของบุคคล

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่
ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นคุณลักษณะที่โรงเรียน ชุมชน หรือสังคม ต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม
เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

2.1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

สมพงษ์ จิตระดับ (2545, หน้า 23) กล่าวถึง คุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

- 1) เชื้อมั่นในตนเองแบบสากล แต่อ่อนน้อมถ่อมตนแบบวัฒนธรรมไทย
- 2) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Global literacy)
- 3) รู้จักสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและจิตสำนึกสาธารณะในการเมืองระ
- 4) ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง การรู้จักพึ่งพาตนเองได้ มีแนวทางมัชฌิมาปฏิบัติ
เป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายตามแนวพระพุทธศาสนา
- 5) การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีทักษะ
การจัดการและการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) การรู้จักคุณค่าของตนเอง ยอมรับในความแตกต่างแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การดูแล
รักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนและเกิดประโยชน์สุขแก่ทุกฝ่าย
- 7) ตั้งใจทำงานด้วยความอดทน ขยันหมั่นเพียร รู้จักอดออม มีอัธยาศัยไมตรีและควบคุม
ตนเองได้
- 8) การเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข รู้จักปรับตัวในกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างสมดุลแบบยล
และรู้เท่าทัน
- 9) การมีทักษะชีวิตในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีภูมิปัญญาของจิตใจที่เข้มแข็ง
จนสามารถปฏิเสธภัยอันตรายต่างๆ ที่กระตุ้นยั่วให้หลงผิดได้
- 10) มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ดำรงรักษาถักทอสานต่อวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม
ประเพณี วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548, หน้า 8-9) ได้ให้แนวคิดคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์
ไว้เป็น 4 มิติ ดังนี้

- 1) มิติด้านร่างกาย ได้แก่
 - 1.1 พัฒนาการด้านร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละ
ช่วงวัย
 - 1.2 พัฒนาการด้านสติปัญญา เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละ
ช่วงวัย
 - 1.3 มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย

2) มิติด้านจิตใจ ได้แก่

- 2.1 เป็นผู้รู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี
- 2.2 เป็นที่รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
- 2.3 เป็นผู้รู้จักและเข้าใจสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

3) มิติด้านความรู้ ได้แก่

- 3.1 รู้ย่อย่างลึกซึ้งถึงแก่นสาระของวิชา
- 3.2 รู้รอบด้านเชิงสหวิทยาการ
- 3.3 รู้ไกลไปถึงอนาคต

4) มิติด้านทักษะความสามารถ ได้แก่

- 4.1 ทักษะด้านการคิด
- 4.2 ทักษะการสื่อสาร
- 4.3 ทักษะภาษาต่างประเทศ
- 4.4 ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.5 ทักษะทางสังคม (ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการปรับตัวทักษะทำงานร่วมกับผู้อื่น)
- 4.6 ทักษะทางอาชีพ
- 4.7 ทักษะทางสุนทรียะ
- 4.8 ทักษะการจัดการ

มณฑนา สังขะภรณ์ และวราพรณ น้อยสุวรรณ (2543, หน้า 48) ได้กล่าวถึง ลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ของอนาคตซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี กล่าวถึงลักษณะของคนไทยสมัยใหม่ว่าประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1) คุณลักษณะด้านปัญญา ได้แก่เป็นผู้รู้จักเหตุและผล มีวิจารณ์ญาณในการแยกแยะผิดชอบชั่วดี คุณและโทษ รู้จักสิ่งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำบนพื้นฐานความเป็นจริง รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาดปราศจากอคติรู้เท่าทันต่อการการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ อย่างรวดเร็วและหลากหลาย รู้คุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย รู้จักเลือกรับวิทยาการและวัฒนธรรมภายนอกท่ามกลางความสับสน รุนววย และสภาพการแข่งขันของสังคมไทยในยุคเศรษฐกิจยุคใหม่

2) คุณลักษณะด้านจิตใจ ได้แก่มีความละเอียดต่อการกระทำผิดประพฤติกรรมในความถูกต้อง

3) คุณลักษณะด้านสังคม ได้แก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกันโดยไม่เห็นแก่ตัว ตระหนักและปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น สังคมและมวลมนุษยชาติแก้ปัญหาโดยสันติวิธี เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นตามระบอบประชาธิปไตย มีจิตสำนึกมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและมีความพร้อมที่จะร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในสังคมให้มีสันติสุข มีจิตสำนึกรู้จักใช้ อนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4) คุณลักษณะด้านร่างกาย ได้แก่ รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยทั้งของตนเองและสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถและทักษะในการประกอบกรงานและอาชีพที่สอดคล้องกับสมรรถภาพและศักยภาพของบุคคล

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2541, หน้า 9-10) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตไว้ว่า คนไทยจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์มีสุขนิสัยที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดี มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ทักษะทางเทคนิค สามารถใช้เครื่องมือและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ที่สำคัญควรต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างผสมผสานในลักษณะต่างขั้วมิติต่างๆ เพื่อหาจุดที่สมดุลระหว่างคุณลักษณะดังต่อไปนี้ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย และสังคมโลกในอนาคต คือ

- 1) การเป็นผู้นำที่ดีและการเป็นผู้ตามที่ดี
- 2) การรักษาระมชาติ ศิลปะและการรักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
- 3) การมีชีวิตรู้จักพอและการมีชีวิตแข่งขันกันเอาตัวรอดเพื่อประโยชน์สูงสุด
- 4) การร่วมมือกัน และการแข่งขันกัน
- 5) ค่านิยมความเสมอภาค และค่านิยมเก็งกำไร มุ่งประโยชน์ส่วนตน
- 6) การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณค่าของวิทยาการสมัยใหม่
- 7) การอยากเรียนเพื่อรู้ และการอยากเรียนเพื่อปริญญา เพื่ออาชีพ
- 8) การเรียนรู้ลึกซึ้งและการเรียนรู้กว้างขวางหลายสาขา รัรอบตัว
- 9) การทวงแหวนวัฒนธรรมไทยและการรับวัฒนธรรมต่างชาติ
- 10) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และความเป็นปัจเจกชน

สรุปความว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยไว้ว่า คนไทยจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์มีสุขนิสัยที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์อันดี มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ทักษะทางเทคนิค สามารถใช้เครื่องมือและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ที่สำคัญควรต้องมีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างผสมผสานในลักษณะต่างขั้วมิติต่างๆ มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา อารมณ์ สังคม และทักษะความสามารถตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออกต้องสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ

2.2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 261) ไม่ได้ให้ความหมายของ จิตสาธารณะ ไว้โดยตรง ฉะนั้น คำว่า จิตสาธารณะจึงเป็นคำผสม 2 คำ คือ จิต + สาธารณะ จิต แปลว่า “ใจ, สิ่งที่มีหน้าที่ รับผิดชอบและนึก ตวง” และสาธารณะ แปลว่า “เพื่อประชาชนทั่วไป เช่น สวนสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะ บ่อน้ำสาธารณะ ทั่วไป” ฉะนั้น เมื่อรวมกัน จิตสาธารณะ แปลว่า คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่ มองเห็นว่าคนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

วีรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544, หน้า 22) ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง กระบวนการคิด และลักษณะของบุคคลที่มีการปฏิบัติโดยมีกระบวนการในระดับบุคคลไปสู่สาธารณะ มีความรักและ รู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณะ ต้องการที่จะหาประโยชน์มากกว่าที่จะรับจากสาธารณะ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, หน้า 18) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า การมีจิตสำนึก เพื่อผู้อื่นและส่วนรวม เป็นการแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง ไม่ใช่เพียงแค่ว่าตนเองอยู่รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ มีความตระหนักถึงประโยชน์ของ ส่วนรวม พร้อมกับมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิ์ของตนเองออกไปถ้าสิ่งนั้นส่งผลให้ภาพรวม ออกมาดีขึ้น

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2547, หน้า 2) ให้ความหมายของ “จิตสาธารณะ” หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

ชาย โพธิ์ลีตา (2542, หน้า 18) ได้กล่าวว่า จิตสาธารณะคือจิตสำนึกทางสังคมที่สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้อธิบายว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวม ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดำรง ละเอียดต่อ สิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ฐานคิดของจิตสาธารณะ ที่ลึกซึ้งอีกระดับหนึ่งคือ ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อน ได้รับความเสียหาย และมีระดับของความรับผิดชอบเริ่มตั้งแต่

ประการแรก ความรับผิดชอบต่อครอบครัว อาทิ เชื้อฟังกพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ไม่ทำให้ พ่อแม่เสียใจ

ประการที่สอง มีความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ เช่น ตั้งใจเล่าเรียน เชื้อฟังกคำสั่งสอน ของครูอาจารย์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

ประการที่สาม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 23) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า การรู้จักเอาใจใส่เป็น **พระและเข้าร่วมใน**เรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบ **คุณธรรม** และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่าง **มนุษย์กับธรรมชาติ**

ไชยา ยิ้มวิไล (2550, หน้า 15) ให้ความหมาย จิตสำนึกสาธารณะ หมายถึง ความเป็นสาธารณะ **ที่สื่อนัยถึง** ความรู้ความนึกคิด สติปัญญา และความรับผิดชอบต่อประชาชนที่มีต่อสังคมการเคารพ **กฎหมาย** กฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยรวมและหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิก **สังกัดอยู่** โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเคร่งครัดพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้ **น้อยที่สุด**ด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

อนุชาติ พวงสำลี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล (2540, หน้า 42 - 44) ได้กล่าวถึง การมีจิตสำนึก **สาธารณะซึ่งเรียกอีกคำหนึ่งว่า** จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม **ว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ**และมีความหมาย **อย่างยิ่งในสังคม** ทำให้เกิดประชาสังคม คือ เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งซึ่งหมายถึงชุมชนแห่งสำนึก **(Consciousness Community)** ที่สมาชิกของชุมชนต่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบโดยรวมที่มีความสัมพันธ์ **กันอย่างแนบแน่น** ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้

1) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน คนในชุมชนต้องมองอนาคตร่วมกันเรียนรู้และทำความเข้าใจร่วมกัน **โดยอาศัยการคิด** วิเคราะห์ **สังเคราะห์**ให้เห็นถึงสถานการณ์ **แนวโน้ม**ความเปลี่ยนแปลงพร้อมควบคู่ไป **กับการปฏิบัติ**

2) ประชาชนสำนึกถึงพลังของตนเองว่าจะสามารถร่วมแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้ คือ **การทำให้เกิดกลุ่ม**ที่ให้ความสนใจต่อสาธารณะจำนวนมาก ทำให้เกิดความเข้มแข็งเป็นพลังทางสังคม **ไม่รอคอยให้ผู้อื่น**แก้ปัญหาให้กับตนเอง ซึ่งการที่บุคคลจะสำนึกถึงพลังของตนต้องให้ความสำคัญกับ **กระบวนการเรียนรู้**ร่วมกันของสังคม (Civic Education)

3) ความรัก เอื้ออาทร สามัคคี การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้อง **สร้างขั้นบนฐานแห่งความรัก** ความเมตตา ความเอื้ออาทรและสามัคคี ความแตกต่างระหว่างบุคคล **ย่อมเกิดขึ้นได้** ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นสิ่งดีและไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ความแตกแยกเสมอไป ดังนั้น **เงื่อนไขแห่งความรัก**สามานฉันท์จะเป็นส่วนเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมืออย่างมีพลัง

จากการศึกษาทัศนะของนักวิชาการเกี่ยวกับความหมายของ จิตสาธารณะ พบว่า จิตสาธารณะ **หมายถึง** การที่บุคคลแสดงออกทางความคิดที่ตระหนักถึงประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม **เสียสละเพื่อส่วนรวม** การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีความรัก ความเมตตา มีจิตใจเอื้ออาทรต่อ **เพื่อนมนุษย์**และสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษา **เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย**ครั้งนี้ 3 ด้าน คือ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ด้านความรับผิดชอบต่อ **ต่อโรงเรียน** ครูอาจารย์ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม

2.2.2 ความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอยู่ร่วมกัน การอยู่ร่วมกันในสังคม ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน ซึ่งหากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน ประเทศชาติ และระดับโลก ดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552 หน้า 22-29)

1) ผลกระทบต่อบุคคล ทำให้เกิดปัญหา ได้แก่

1.1 สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง คือ ตนเองในฐานะเป็นศูนย์กลางทุกอย่างในร่างกายและจิตสำนึกเบื้องต้น การตระหนักต่อตนเองอาจนำไปสู่พฤติกรรมบางประการที่จะให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองได้ ในเด็กเราจะเห็นได้คือ การเอาแต่ใจหรือการกระทำที่เลยไปถึงขั้นการทหาความผิดอื่น ๆ ตามปกติในระดับนี้ในแง่ของความเป็นปัจเจกบุคคลเราอาจจะยอมรับได้แต่ในภาพรวมแล้ว อาจจะเป็นความเดือดร้อนที่จะมีผลต่อผู้ที่อยู่ในบริบทของชีวิตได้

1.2 สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น ซึ่งเป็นการต่อเนื่องจากการสร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง คือการไม่เคารพตนเองนั่นเอง มันอาจจะนำไปสู่การไม่เคารพผู้อื่นได้เพราะในการกระทำทุกครั้งทุกกรณีเป็นการทำซ้ำหรือประทับซ้ำ (Reproduce) บางอย่างลงไปในชีวิตสำนึก หากการกระทำนั้นเป็นความดีผลที่ตามมาคือ จิตจะมีความละเอียดและสุขุมขึ้น แต่หากเป็นการกระทำที่ตรงข้ามจิตจะกระด้างขึ้น นำไปสู่การทำความผิดอื่น ๆ ทำให้เกิดความเดือดร้อนให้กับคนอื่นตามมา

2) ผลกระทบระดับครอบครัว ทำให้เกิดปัญหา ได้แก่

2.1 ความสามัคคีในครอบครัวลดน้อยลง คือ เมื่อการกระทำอันใดนำไปสู่ความผิด ความผิดก็นำไปสู่ความไม่ไว้ใจ ความเชื่อถือนี่ลดลง ผู้ทำผิดอาจจะละเอียดที่จะแสดงตัวในการทำกิจกรรมกลุ่มในครอบครัว และแยกตัวออกไปลำพัง เช่น ไม่รับประทานอาหารร่วมกัน และนำไปสู่การขัดแย้งตามมา

2.2 การแก่งแย่งทะเลาะเบาะแว้งภายในครอบครัว คือ การกระทำต่อต้าน หรือการปลุกตัวออกไป ซึ่งเป็นการไม่ให้ความร่วมมือ ทำให้นำไปสู่คำถามที่จะเกิดแก่สังคม และเกิดการโต้แย้งปราศจากเหตุผล และหากรุนแรงขึ้นก็เป็นการทะเลาะและแตกแยกในที่สุด

3) ผลกระทบระดับองค์กร ทำให้เกิดปัญหา ได้แก่

3.1 การแบ่งพรรคแบ่งพวกภายในองค์กร คือ การแบ่งพรรคแบ่งพวกเป็นผลมาจากการขาดสำนึกสาธารณะ โดยมากการแบ่งพรรคพวกมักยึดคุณลักษณะที่เข้ากันได้บางประการร่วมกันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมีผลประโยชน์บางอย่างเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

3.2 ความเห็นแก่ตัว แก่งแย่งชิงดีชิงเด่น คือ การขาดจิตสาธารณะก็จะนำไปสู่การแก่งแย่งชิงดีซึ่งเป็นผลจากความเห็นแก่ตัว ซึ่งหาเพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเอง

3.3 การเบียดเบียนสมบัติขององค์กรเป็นสมบัติส่วนตัว คือ เป็นการต่อเนื่องจากการเห็นแก่ตัว ซึ่งนำไปสู่การแสวงหาสิ่งของหรือประโยชน์ให้แก่ตนเองให้ได้มากที่สุด

3.4 องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลง คือ การไม่ทุ่มเทขององค์กร หรือไม่พร้อมที่จะเสียสละให้กับงานที่ตนเองทำ งานที่หากไม่มีประสิทธิผลอย่างเต็มที่และในที่สุด องค์กรก็อยู่ไม่ได้

นอกจากจะมีผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวยังมีผลกระทบต่อชุมชนทำให้เกิดปัญหาตามมา คือ

1) ชุมชนอ่อนแอ ขาดการพัฒนา เพราะต่างคนต่างอยู่สภาพชุมชนมีสภาพเช่นไรก็ยังคงเป็นเช่นนั้น ไม่เกิดการพัฒนาและยิ่งนานไปก็ยิ่งเสื่อมโทรมลง

2) อาชญากรรมในชุมชนอยู่ในระดับสูง

3) ขาดศูนย์รวมจิตใจ ขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหาเพราะคนในชุมชนมองปัญหาของตัวเองเป็นเรื่องใหญ่ ขาดคนอาสาสมัครพัฒนาเพราะกลัวเสียทรัพยากรกลัวเสียเวลาหรือกลัวเป็นที่ครหาจากบุคคลอื่น

4) ผลกระทบระดับชาติ ได้แก่

4.1 เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้อาทิวิกฤตเศรษฐกิจ สังคมขาดเสถียรภาพทางการเมือง การชุมนุมขับไล่รัฐบาลหรือผู้นำประเทศ

4.2 ประเทศชาติอยู่ในสภาพล้าหลัง เนื่องจากขาดพลังของคนในสังคมเมื่อผู้นำประเทศนำมาตราการใช้ก็จะไม่ได้ผลเพราะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน

4.3 ประเทศชาติไร้เกียรติไร้ศักดิ์ศรี ทำให้ประชาชนในประเทศอื่นมองด้วยสายตาเหยียดหยาม ดูหมิ่นดูแคลนว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนา

5) ผลกระทบระดับโลก ได้แก่

5.1 เกิดการสะสมอาวุธกันระหว่างประเทศ เพราะขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน กลัวประเทศอื่นจะโจมตีจึงต้องมีอาวุธที่รุนแรงมีอำนาจในการทำลายสูงไว้ในครอบครองเพื่อข่มขู่ประเทศอื่นและเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็มักมีแนวโน้มในการใช้ความรุนแรงของแสนยานุภาพทางการสงครามในการตัดสินปัญหา

5.2 เกิดการกีดกันแก่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศ พยายามทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดการได้เปรียบทางการค้าทำให้ประเทศด้อยกว่าขาดโอกาสในการพัฒนาประเทศของตน

5.3 เกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างเชื้อชาติ ต่างเผ่าพันธุ์ หรือต่างท้องถิ่น มองชนชาติอื่น เผ่าพันธุ์อื่นว่ามีความเจริญหรือมีศักดิ์ศรีน้อยกว่าเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ของตนเอง ถูกดูหรือเป็นปฏิบัติต่อชาติอื่น

จิตสาธารณะจึงเป็นคุณธรรมหนึ่งของพลเมืองมีคุณค่าและเป็นจิตสำนึกเป็นจิตวิญญาณของสังคม บุคคล องค์กร และสังคม เมื่อเกิดจิตสาธารณะจะทำให้เกิดประชาสังคมก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสังคม ซึ่งจะทำให้ การเมือง เศรษฐกิจ ศิลธรรมติ (ประเวศ วะสี, 2541, หน้า 8)

2.2.3 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของจิตสาธารณะไว้ ดังนี้

องค์ประกอบของจิตสาธารณะ 3 ด้าน (สมพงษ์ สิงหะพล, 2542, หน้า 22) ได้แก่

1) จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งมั่นปลูกฝังมานานเกิดบ้างไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

2) ผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความสามัคคี เป็นต้น

3) เกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ สำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันเป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมี และขาดกันอยู่มากเพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทย สมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

เจษฎา หุบุรุษ (2551, หน้า 10) จัดองค์ประกอบของจิตสาธารณะแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) การใช้ ได้แก่ ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวมการรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาด การไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ให้เกิดความซารุดเสียหาย

2) การถือเป็นหน้าที่ ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

3) การเคารพสิทธิ ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2547, หน้า 3) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะจะต้องพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังนี้

1) การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความซารุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

2) การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น ซึ่งแบ่งนิยามออกเป็น 3 องค์ประกอบและ 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตาราง 1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม	1.1 การดูแลรักษา 1.2 ลักษณะของการใช้
2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล	2.1 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด 2.2 การรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม 2.3 การทำกิจที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นกิจที่หนึ่ง
3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง 3.2 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

เจษฎา หนูรุ่น (2551, หน้า 4) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะจะต้องพิจารณาจาก ความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) การใช้ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวม การรักษาทรัพย์สิน การดูแลรักษาความสะอาดการไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและ นอกห้องเรียน ให้เกิดความชำรุดเสียหาย โดยแสดงออก ดังนี้

- (1) ดูแลรักษาสิ่งของ เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี
- (2) ลักษณะของการใช้ ใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2) การถือเป็นหน้าที่หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแล รักษาของส่วนรวมในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ โดยแสดงออก ดังนี้

- (1) ทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนด
- (2) รับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวมคอยสอดส่องดูแลสาธารณสมบัติของส่วนรวม

3) การเคารพสิทธิ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของ บุคคลที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น โดยแสดงออก ดังนี้

- (1) ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

(2) แบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

2.2.4 รูปแบบของจิตสาธารณะ

รูปแบบของจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกสาธารณะนั้น มีการแบ่งรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามระดับอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งแบ่งรูปแบบของจิตสำนึกไว้ ดังนี้

สมพงษ์ สิงหพล (2542, หน้า 15-16) ได้กล่าวถึงจิตสำนึกว่ามีอยู่ 3 ด้านหลักๆ คือ

1) จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเอง ทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานาน เกิดบ้างไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์ เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

2) จิตสำนึกเกี่ยวกับผู้อื่น (Others Oriented Consciousness) เป็นจิตสำนึกของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของคนในกลุ่มชนหนึ่ง สังคมหนึ่ง เช่น ความเห็นอกเห็นใจความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่คนไทยส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมมาจากพื้นฐานดั้งเดิมของวัฒนธรรมไทยอยู่แล้ว ซึ่งสร้างกันได้ไม่ยากนัก

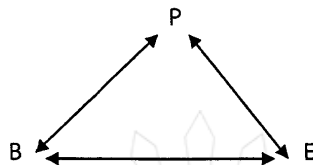
3) จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคม หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Social or Public Consciousness) เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นจิตสำนึกที่คนไทยยังไม่ค่อยมีและขาดกันอยู่มาก เพราะพื้นฐานความเป็นมาของสังคมไทยสมควรที่จะรีบพัฒนาขึ้นโดยเร็ว เช่น จิตสำนึกด้านเศรษฐกิจ จิตสำนึกด้านการเมือง จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกด้านสุขภาพ เป็นต้น

2.2.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ และอธิบายจิตสาธารณะ โดยใช้แนวคิดทฤษฎี ดังนี้
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม จัดได้ว่าทฤษฎีที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนา เทคนิคการปรับพฤติกรรมในปัจจุบัน ทฤษฎีนี้พัฒนาโดย (Albert Bandura, 1977)

ตามแนวความคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Albert Bandura นั้น เขาเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเราไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียวหากแต่มีปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะและสภาพแวดล้อม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P)

จากภาพที่ 1 จะเห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์ องค์ประกอบภายในมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อกันและกัน

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550, หน้า 49) ได้อธิบายปัจจัยที่กำหนดซึ่งกันและกันที่ละคู่ ดังนี้ คู่แรกระหว่าง P> B แสดงให้เห็นถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความรู้สึกและการกระทำ การคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมายและความตั้งใจ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวกำหนดลักษณะและทิศทางของพฤติกรรม สิ่งที่บุคคลเชื่อหรือมีความรู้สึกสามารถกำหนดว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเช่นใด

การกำหนดซึ่งกันและกันของ E> P เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบุคคลและสภาพแวดล้อม ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์และความสามารถทางปัญญาของบุคคลนั้นจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโดยอิทธิพลของสังคม

สำหรับคู่ของ B> E เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันของเรา พฤติกรรมเปลี่ยนเงื่อนไขสภาพแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนั้น ก็ทำให้พฤติกรรมถูกเปลี่ยนไปด้วย สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลใดๆ ต่อบุคคล จนกว่าจะมีพฤติกรรมบางอย่างเกิดขึ้น

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงนั้นต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่จะต้องมามีอิทธิพลต่อกันและกันและทฤษฎีดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการสนับสนุนในการตั้งตัวแปรอิสระปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และร่วมกับผู้อื่น

2.2.6 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (Tree Moral Theory)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544, หน้า 12-14) กล่าวว่า ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลและคนแก่ว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าวของเยาวชนและประชาชนไทยอายุ 6-60 ปี จำนวนหลายพันคน เป็นผลการวิจัยในประเทศไทยในช่วง 25 ปีนี้ ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มี 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นดอกและ

ผลของต้นไม้ ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นรากแก้ว ในส่วนแรกคือดอกและผลบนต้น แสดงถึงพฤติกรรม การทำดี ละเว้นชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรม ประเภทต่างๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรม การทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ผลออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆ นำปรารภานี้ มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผล เจริญธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือสถานการณ์นั้นๆ) ถ้าต้องการ ที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนายและพัฒนาพฤติกรรมชนิดใดจะต้องใช้จิตลักษณะบางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ ประกอบกัน จึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จริยธรรมคือรากแก้ว ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สอง มี 3 ด้านคือ 1) สติปัญญา 2) ประสบการณ์ทางสังคม 3) สุขภาพจิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็น สาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือบุคคลจะต้องมีลักษณะ พื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะ ทั้ง 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติถ้าบุคคลมีความ พร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางสถานศึกษาและทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนี้บุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่นๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้ จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากแก้วนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้ อธิบายและพัฒนาพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งด้วย ดังกล่าวมาแล้ว

แต่เดิมนั้นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมได้แสดงถึงสาเหตุทางจิตใจที่ลำต้นเพียง 4 ประการที่เกี่ยวกับการ ที่บุคคลจะมีพฤติกรรมการทำดีละเว้นชั่วหรือที่เรียกว่า “พฤติกรรมเชิงจริยธรรม” แต่ต่อมาได้นำผลวิจัย เกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมทางด้านกรงานอาชีพ และพฤติกรรมรักษาสุขภาพอนามัยมาประกอบด้วย จึงได้เพิ่มพฤติกรรมของคนเก่งเข้าเป็นดอกผลรวมกับพฤติกรรมของคนดีและได้เพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นจิตลักษณะที่สำคัญของคนที่มีพฤติกรรมชนิดดังกล่าวข้างต้นเข้าที่ลำต้นของต้นไม้จริยธรรม รวมเป็น 5 ด้าน จึงทำให้ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของคนไทยมีลักษณะที่กว้างขวางครอบคลุมพฤติกรรม ที่นำปรารภานของคนไทยทางด้านที่สำคัญได้ครบถ้วน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2538, หน้า 12-14)

เจษฎา หนูรุ่ง (2551, หน้า 6-7) กล่าวว่า ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของ ดวงเดือน พันธมนาวิน ซึ่งทฤษฎีนี้แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจ อะไรบ้าง ทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยของเยาวชนและประชาชนไทย อายุ 6-60 ปี จำนวน รวมหลายพันคน และจิตสาธาณะถือว่าเป็นพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมา ถ้านักเรียนมีจิตสาธาณะ สูงมากเท่าไร ก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมของคนดีเท่านั้น ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงความสัมพันธ์ใน เชิงสาเหตุและผลระหว่างจิตลักษณะบางประการใน 8 ประการที่ลำต้นและรากของต้นไม้ ทฤษฎี

เลขทะเบียน	5746093
เลขเรียกหนังสือ	๐ ๖๓๕๓ ๑.๑
วันที่	๒๖ ต.ค. ๕๖

ต้นไม้จริยธรรมนี้มี 3 ส่วนดังกล่าวข้างต้น ซึ่งส่วนที่ 1 คือดอกและผลไม้ของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรม การทำดีละเว้นชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรม ประเภทต่างๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรม การทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง จิตสาธารณะจึงอยู่ในส่วนที่ 1 เพราะว่ามันศึกษามีจิตสาธารณะสูง ก็ถือว่าเป็นคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ตามมาตรฐานการศึกษา ของชาติ

โดยสรุป ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยนี้ แสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผลระหว่าง จิตลักษณะ 8 ด้าน กับพฤติกรรมประเภทต่างๆ ประสบการณ์ทางสังคมเป็นปัจจัยที่สำคญต่อพัฒนาการ ทางจิตของบุคคล การที่บุคคลมีประสบการณ์ทางสังคมจะทำให้มีความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ของผู้อื่นและสามารถนำตนเองเข้าไปอยู่ในบทบาทของผู้อื่นได้ เรียกว่าความสามารถในการสวมบทบาท (Role Taking) ซึ่งความสามารถในการสวมบทบาทมีความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมมาก ประสบการณ์ จากการศึกษาความสัมพันธ์กับผู้อื่นมาก จะทำให้บุคคลมีความคิดเห็นที่กว้างขวาง ลึกซึ้งมองเห็นและเข้าใจ บทบาทของตนเองและของผู้อื่นที่อยู่ร่วมกับคนในสังคมและความเข้าใจนี้จะเอื้ออำนวยให้บุคคลมี พัฒนาการทางจิตในระดับสูงได้ การที่บุคคลขาดประสบการณ์ทางสังคมและขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ หรือสวมบทบาทอื่นๆ น้อยจะนำไปสู่การปฏิเสธทางจิตต่อบทบาทที่ไม่คุ้นเคย คือการไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจ ไม่ไว้วางใจ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเท่ากับเป็นการปิดกั้นข่าวสาร และข้อมูลที่เป็นต่อการพัฒนาทางจิตวิทยา และด้านสังคมซึ่งย่อมรวมเอาพัฒนาการทางจริยธรรมทางการมุ่งอนาคต และทางการบรรลุเอกลักษณ์ แห่งอัตถิภาวะบุคคลเข้าไว้ด้วย ดังนั้นถ้าต้องการที่จะให้บุคคลมีพัฒนาการทางจิตจะต้องส่งเสริมให้บุคคล มีประสบการณ์ทางสังคมกว้างขวาง และเหมาะสมกับอายุของบุคคลจึงจะทำให้บุคคลมีพัฒนาการทาง จิตในระดับสูงได้

2.2.7 ทฤษฎีพัฒนาการเขาวนปัญญาของ Piaget

Piaget เป็นผู้แต่งข้อสอบเขาวนขึ้นเป็นครั้งแรก เขามีหน้าที่ทดสอบเด็กเพื่อจะหาบัพทสถาน สำหรับเด็กแต่ละวัย Piaget พบว่าคำตอบของเด็กน่าสนใจมาก โดยเฉพาะคำตอบของเด็กที่เขาวัย เพราะมักจะตอบผิด เมื่อเขาวิเคราะห์คำตอบก็พบว่าคำตอบของเด็กเล็กที่ต่างไปจากคำตอบของเด็กโต เพราะมีความคิดที่ต่างกัน คุณภาพของคำตอบของเด็กที่วัยต่างกันมักจะแตกต่างกัน แต่ไม่ควรตัดสิน ว่าเด็กโตฉลาดกว่าเด็กเล็ก หรือคำตอบของเด็กเล็กผิด โดยมีทฤษฎีเกี่ยวกับเขาวนปัญญารวมมนุษย์ทุก คนตั้งแต่เกิดมาพร้อมที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยการจัดรวบรวมข้อมูล และการปรับตัวแบบ การซึมซาบ เมื่อมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็จะซึมซาบประสบการณ์ใหม่ให้รวมเข้าอยู่ในโครงสร้าง ของสติปัญญา จะเป็นการตีความหรือการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Sensor motor (แรกเกิด - 2 ขวบ) Piaget เป็นนักจิตวิทยาคนแรกที่ได้ศึกษาระดับ เขาวนปัญญาของเด็กวัยนี้ไว้อย่างละเอียดจากการสังเกตบุตร 3 คน โดยทำบันทึกไว้และสรุปว่าวัยนี้

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ในที่อื่นไม่สมควร

โปรดนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุน

เป็นวัยที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวของอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย

ขั้นที่ 2 Preoperational (อายุ 18 เดือน - 7 ปี) เด็กก่อนเข้าโรงเรียนและวัยอนุบาล มีระดับเขาวนปัญญาอยู่ในขั้นนี้ เด็กวัยนี้มีโครงสร้างของสติปัญญาที่จะใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบๆ ตัวได้ หรือมีพัฒนาการทางด้านภาษา เด็กวัยนี้จะเริ่มด้วยการพูดเป็นประโยคและเรียนรู้คำต่างๆ เพิ่มขึ้น เด็กจะได้อรรถกิริยา อย่างไรก็ตามความคิดของเด็กวัยนี้ยังมีข้อจำกัดหลายอย่างเด็กก่อนเข้าโรงเรียนและวัยอนุบาล มีระดับเขาวนปัญญาอยู่ในขั้นนี้ เด็กวัยนี้มีโครงสร้างของสติปัญญาที่จะใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบๆ ตัวได้ หรือมีพัฒนาการทางด้านภาษา

ขั้นที่ 3 Concrete Operations (อายุ 7 - 11 ปี) พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้แตกต่างกับเด็กในขั้น Preoperational มาก เด็กวัยนี้จะสามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งกฎเกณฑ์ และแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้ คือเด็กจะสามารถที่จะอ้างอิงด้วยเหตุผลและไม่ขึ้นกับการรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น เด็กวัยนี้สามารถแบ่งกลุ่มโดยใช้เกณฑ์หลายๆ อย่าง และคิดย้อนกลับได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมและความสัมพันธ์ของตัวเลขก็เพิ่มมากขึ้น

ขั้นที่ 4 Formal Operations (อายุ 12 ปีขึ้นไป) พัฒนาการเขาวนปัญญาและความคิดเห็นของเด็กเป็นขั้นสุดยอด คือเด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดเป็นผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กสิ้นสุดลง เด็กสามารถที่จะคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถที่จะคิดเป็นนักวิทยาศาสตร์ สามารถที่จะตั้งสมมติฐานและทฤษฎีและเห็นว่าความจริงที่เห็นด้วยกับการรับรู้ไม่สำคัญเท่ากับการคิดถึงสิ่งที่ อาจเป็นไปได้ Piaget ได้สรุปว่า “เด็กวัยนี้เป็นผู้ที่คิดเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎี เกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่าง และมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับกับสิ่งที่ไม่มีตัวตน หรือสิ่งที่เป็นนามธรรม”

2.2.8 พฤติกรรมเชิงจิตสำนึกสาธารณะ

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด ความต้องการของจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจสังเกตเห็นได้โดยตรงหรือทางอ้อม บางลักษณะอาจสังเกตได้โดยไม่ใช่เครื่องมือช่วยหรือต้องใช้เครื่องมือช่วย การปฏิบัติตนมีความสัมพันธ์กับจิตโดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างจิตและการปฏิบัติตน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทำงานของสมองและการแสดงออกทางร่างกายนั่นเอง ซึ่งจะมีการแสดงออกได้ 3 แนวทางสำคัญๆ คือ (ลักษณาส สรีวัฒน์, 2544, หน้า 15-16)

สมอง

1. อวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกายที่เป็นรูปธรรมแต่มีกระบวนการทำงานเป็นนามธรรมเนื่องมาจากจิตใจ ความสมบูรณ์หรือความบกพร่องของสมองย่อมส่งผลให้มีพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมหรือเบี่ยงเบนไปจากสภาพปกติได้
2. คือประสาทสัมผัสแต่ละด้านของร่างกายที่สามารถรับรู้ได้จากการสัมผัสไม่ว่าจะด้วยภาพ เสียง กลิ่น หรืออากาศ ถ้าประสาทสัมผัสทุกด้านมีความปกติ การรับรู้จากสิ่งเร้าที่มาสัมผัสย่อมจะส่งผล

ต่อกระบวนการทำงานของจิตใจที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง แต่ตรงกันข้ามถ้าประสาทสัมผัสมีความบกพร่อง ความรู้สึกย่อมมีความคลาดเคลื่อนสมองก็จะได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไปด้วย

3. เป็นเส้นทางที่นำคำสั่งจากสมองไปสู่อวัยวะเคลื่อนไหวหรือระบบกล้ามเนื้อและนำความรู้สึกจากประสาทสัมผัสไปสู่สมอง ถ้าเส้นประสาทมีความสมบูรณ์เป็นปกติการนำคำสั่งไปยังอวัยวะเพื่อแสดงพฤติกรรมมารับสัมผัสย่อมราบรื่นเป็นไปตามความต้องการ แต่ถ้ามีข้อบกพร่อง เช่น กระดูกอาจมีหินปูนเกาะและกดทับเส้นประสาท อาจมีผลให้การเคลื่อนไหวบกพร่องก็ได้

ชาย โปธิสิตาและคณะ (2540, หน้า 14) ได้ศึกษา และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่า **จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ** คือ การใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่

3.1 ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัตินั้น ๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ เช่น การแจ้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องเมื่อได้พบความเสียหายเกิดขึ้น เป็นต้น

3.2 เพราะสาธารณะสมบัติคือของที่คนทั่วไปมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ดังนั้นการใช้สาธารณะสมบัติอย่างรับผิดชอบต่อคนในนี้จึงหมายถึงการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดสาธารณะสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัวและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่นในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการปฏิบัติตนเชิงจิตสำนึกสาธารณะหมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงลักษณะ ดังนี้

3.2.1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม วัดได้จากการดูแลรักษา เมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษาให้คงอยู่ในสภาพดี ลักษณะของการใช้อย่างประหยัดและทะนุถนอม

3.2.2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ วัดได้จาก การทำตามหน้าที่และเคารพกฎระเบียบที่กำหนด การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวมคอยสอดส่องดูแลสาธารณะสมบัติของส่วนรวม

3.2.3 การเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น วัดได้จาก ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม ดังนั้นสามารถพิจารณาการปฏิบัติตนเชิงจิตสำนึกสาธารณะจาก 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

หนังสืออ้างอิง

(REFERNCE BOOK)

ให้ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

- องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล
 ตัวชีวิตที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด
 ตัวชีวิตที่ 4 การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม
 องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม
 ตัวชีวิตที่ 5 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของตน
 ตัวชีวิตที่ 6 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

2.3 คุณลักษณะและประเภทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

จากการวิจัยทางอุดมศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยมีอิทธิพลมากที่สุดต่อชีวิตของนักศึกษาในช่วงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย 4 ปี มหาวิทยาลัยจะมีส่วนที่จะช่วยในการพัฒนานักศึกษาให้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพที่มีคุณธรรม วัยนี้เป็นช่วงที่สมองมีการพัฒนาสูงสุด จึงเป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยจะมีส่วนในการจัดสภาพแวดล้อม จัดประสบการณ์ต่างๆ ให้นักศึกษาพัฒนาสูงสุด (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2543, หน้า 15) มหาวิทยาลัยจึงควรมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อการเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา

สวส์ตี สุนธรังสี (2552, หน้า 27) ให้ความเห็นในเรื่องนี้ว่า “ลักษณะพิเศษของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ ตัวนักศึกษาที่อยู่ในวัยที่กำลังจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยทั่วไปนักศึกษาจะมีอายุระหว่าง 18-22 ปี มีอารมณ์ที่อ่อนไหวมากกว่าบุคคลในวัยอื่นในขณะเดียวกันก็กระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองสิ่งใหม่ มีความคิดคำนึงค่อนข้างเพื่อฝันและพร้อมที่จะรับอุดมการณ์ที่ตนเชื่อ วัยนี้เป็นวัยที่บุคคลกำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีสติปัญญาโดยเฉลี่ยสูงกว่าบุคคลอื่นในวัยเดียวกัน”

ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543, หน้า 26) กล่าวถึงลักษณะพิเศษของนักศึกษาว่า “มีความกระตือรือร้นและสนใจในสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เขาทนไม่ได้ที่จะเห็นสภาพความไม่ถูกต้องหรือความไม่ยุติธรรมในสังคม ชีวิตของเขาเป็นอิสระที่จะคิดและแสดงออก และเน้นว่านักศึกษาไม่ใช่ตุ๊กตาปั้นที่คอยรับแต่สิ่งที่มหาวิทยาลัยและอาจารย์ป้อนให้” นักศึกษาเข้ามาในรั้วมหาวิทยาลัยด้วยความรู้สึก ความกังวล ความหวัง ความรัก ความเกลียด ในขณะที่เขาฟัง คิด อ่านเขียน และเรียนไปพร้อมๆ กัน” ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของมอนโร (Monroe, 1997 : 182) ที่เห็นว่านักศึกษาโดยธรรมชาติจะเป็นคนที่มีอารมณ์รุนแรง มีอุดมคติสูงและทนไม่ได้ต่อความอยุติธรรมของสังคม เขากล่าวว่า นักศึกษาที่เข้าในมหาวิทยาลัยใหม่ๆ บุคลิกภาพยังไม่ชัดเจน แต่เมื่อจบออกไปแล้ว จะมีลักษณะของตนค่อนข้างแน่นอน ชีวิตในมหาวิทยาลัยจึงควรเป็นชีวิตที่นักศึกษาได้รับการพิจารณา ทดสอบ คัดเลือก และยึดเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน เขาเน้นการพัฒนาให้นักศึกษาในแง่เอกัตบุคคล

นอกจากนี้ Kauffmann (1985, 125) ประมวลลักษณะของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยไว้ 6 ลักษณะ คือ

1) ผู้ที่เข้ามาแสวงหาความรู้ และมุ่งมั่นตกลงในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเขามีความเชื่อถือในศาสตร์นั้นๆ เขาอยากจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตจิตใจของวิชาที่เรียน แต่มักจะผิดหวัง เพราะไม่ได้พบเช่นนั้น

2) ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม เพราะบางครั้งเมื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัยก็เกิดความรู้สึกเหมือนคนหลงทางคนที่เข้ามาวิทยาลัยเพราะเขานึกว่าจะเป็นที่ทำให้เขาได้คลายความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับที่บ้านพยายามคิดหาทางห่างจากบ้านเพื่อต้องการความอิสระ จึงต้องการคนที่จะช่วยสนองความต้องการทางจิต หากคนที่ถูกใจเป็นเพื่อน

3) เป็นคนมีอุดมคติและใจดี แต่บางครั้งสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยก็ทำลายอุดมคตินั้นเสีย เขาอยากที่จะช่วยคนอื่น และสนใจปัญหาของสังคม ซึ่งในด้านนี้มหาวิทยาลัยจะไม่ได้นึกถึง หรือเห็นความต้องการของเขา จึงไม่ได้คอยช่วยจัดประสบการณ์หรือเปิดโอกาสให้เขาได้ทดลองทำงานที่ใช้วิชาการที่เรียนอยู่ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวัน

4) มีความกระตือรือร้นที่จะเรียน แต่เพราะว่ามีสิ่งยั่วยุรอบด้านที่ผลักดันให้หันเหิศทางไปทางอื่นกิจกรรมต่างๆ สนุกสนานกว่า ไม่ต้องกังวลเดือดเนื้อร้อนใจ และได้รับการบีบคั้นจากการเรียน นักศึกษาบางคนอาจตั้งความหวังในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้สูงมาก เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็รู้สึกเสียใจและผิดหวังมาก จึงต้องหันความสนใจไปด้านอื่นซึ่งบางครั้งอาจจะนำไปสู่ปัญหาการเล่นการพนันและการติดยาเสพติด ซึ่งจะเป็นผลร้ายต่อตนเองสังคม และประเทศชาติ

5) ต้องการค้นพบตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง แต่ส่วนใหญ่มักจะไม่พอใจความปรารถนา และทุกสิ่งในตัวเองนัก นอกจากนี้การเรียนในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาบางประเภทไม่ได้ช่วยให้นักศึกษาได้ค้นพบความสามารถของตนเอง บางครั้งทำให้นักศึกษาเข้าใจผิดว่าตนเองโง่มาก เพราะเพียงสาเหตุจากการสอบไล่ตกเพียง 1 วิชาเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ ขึ้นมาเลย

6) มีความขัดแย้งและมีความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการบริหาร ลักษณะของนักศึกษาในด้านนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปในบางมหาวิทยาลัยบ้าง โดยการมีนักศึกษาตัวแทนที่มีส่วนร่วมในการบริหาร จะทำให้เขาได้รับข้อมูลข่าวสารที่ได้ย่อมมีความเที่ยงตรง และสิ่งที่ตัวแทนของเขาทำย่อมตอบสนองความต้องการของพวกเขาได้

ลักษณะของนักศึกษาที่ Kauffmann เสนอนั้น เป็นการมองนักศึกษาในภาพรวมทั้งหมดหากจะพิจารณาลักษณะนักศึกษาตามชั้นปี จะพบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อหวังความสำเร็จในเชิงวิชาการ ต้องการเข้าใจตนเอง แสวงหาเอกลักษณ์และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกทั่วไปของนักศึกษาคือมีความรู้สึกกังวลกันระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่นักศึกษามักจะไม่พอใจมหาวิทยาลัย บางกรณีนักศึกษาจะมีความเบื่อและรู้สึกเฉยๆ ไม่นิยมติยน์ร้ายต่อสภาพทั่วไปในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะเกิดความรู้สึกว่าถูกทอดทิ้งตนเองเป็นคนขาดความรับผิดชอบ ทางออกของนักศึกษาคือ การริเริ่มสร้างเสริมความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมกลุ่มเพื่อน (Peer Culture)

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นักศึกษาจะมีวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเองเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในลักษณะที่สูงมาก นักศึกษาจะมีความคิดเห็น ค่านิยมในแนวทางเดียวกัน ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แต่ก็มีลักษณะที่คล้ายกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ มีความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษาพวกนี้มีความสนใจออกไปจากมหาวิทยาลัย จะเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของนักศึกษา (Student Culture) รวมทั้งไม่ยอมรับระเบียบประเพณีของนักศึกษาด้วยกัน สนใจเรื่องส่วนตัวโดยเฉพาะชีวิตหลังการเรียนจบแล้ว (อ้อมใจ วงษ์มณฑา, 2553, หน้า 29)

หากพิจารณาลักษณะนักศึกษากับการเรียนการสอน จะพบว่านักศึกษามีพื้นฐานของเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่าคนทั่วไป มีอุดมคติและความสำนึกต่อสังคมและส่วนรวมสูง ไม่นิยมการชู้บังคับ ในขณะที่แสวงหาความมีอิสระเสรี นักศึกษาก็ยังผูกพันกับอาจารย์และสถาบันของตนประสิทธิภาพในการเรียนขึ้นอยู่กับความสนใจ ความตั้งใจและการปรับตัวของนักศึกษากการรับรู้ของนักศึกษามีความแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่ม แต่ละชั้น แต่ละสาขา มีแบบการเรียนความสนใจและค่านิยมที่ต่างกัน

ประเภทของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

Clark and Trow (1995, 234) ได้จัดแบ่งนักศึกษาโดยยึดองค์ประกอบ ความคิดอ่านทางสติปัญญาและการแสดงออกซึ่งเจตจำนงที่มีต่อมหาวิทยาลัยเป็นหลัก โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1) พวกบทบาททางวิชาการ (Academic) เป็นพวกที่ขยันหมั่นอยู่กับวิชาการ มักชอบแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในเชิงวิชาการ และชอบเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอยู่เสมอ ชอบทำงานหนัก ได้รับความสำเร็จในทางวิชาการ มีเกรดเฉลี่ยสูง เมื่ออยู่นอกห้องเรียนมักพูดคุยถึงแต่เรื่องเกี่ยวกับวิชาการเป็นประจำ โดยทั่วไปแล้วนักศึกษาประเภทนี้มีเป้าหมายของชีวิตคือการได้เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปเท่านั้น

2) พวกบทบาทที่ผิดแผกไปจากเกณฑ์ปกติ (Non-Conformist) เป็นผู้มีความคิดอ่านในเชิงวิชาการและสติปัญญาดี แต่ก็ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องของทางมหาวิทยาลัย โดยทั่วไปแล้วมีแนวโน้มที่จะแสวงหาสิ่งที่มีความหมายเฉพาะต่อชีวิตของตนเท่านั้น มีความสนใจในเรื่องการประกอบอาชีพเพียงเล็กน้อยและไม่ชอบร่วมกิจกรรมนักศึกษา ลักษณะเด่นคือ การแสดงความก้าวร้าว ไม่เห็นด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับการบริหารมหาวิทยาลัย จะไม่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของ

ทางมหาวิทยาลัย มักจะไม่ชอบวุ่นวายกับผู้สอน กล่าวโดยสรุป นักศึกษาประเภทนี้ชอบใช้ชีวิตในแบบฉบับของตนเอง มุ่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น พวกฮิปปี พวกชอบใช้ชีวิตสนุกสนาน พวกชอบเล่นการเมือง พวกวางเฉย เป็นพวกนักศึกษาที่มีลักษณะแปลกไม่เหมือนนักศึกษาทั่วไป

3) พวกบทบาทแบบชีวิตมหาวิทยาลัย (Collegiate) ส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่จงรักภักดีต่อมหาวิทยาลัย และปฏิบัติตนสอดคล้องกับความต้องการของทางมหาวิทยาลัย จะไม่หมกมุ่นในวิชาการมากนัก แต่จะนิยมใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ชอบเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรทุกอย่าง ชอบอยู่เป็นกลุ่ม มีเพื่อนมากในมหาวิทยาลัย

4) พวกบทบาทแบบวิชาชีพ (Vocational) ไม่ชอบด้านวิชาการ ซึ่งต้องใช้สติปัญญามากและไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัย แต่นักศึกษายอมรับว่าการศึกษาล่าเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการฝึกฝนทางอาชีพอย่างแท้จริง จะไม่สนใจในการออกความเห็นหรือการเรียนรู้ในเชิงวิชาการ ตลอดจนกิจกรรมทางสังคมและกิจกรรมนอกหลักสูตร กล่าวโดยสรุป นักศึกษาประเภทนี้มุ่งฝึกฝนตนเองเพื่อจะได้มีความชำนาญในการที่จะได้ออกไปประกอบอาชีพให้ได้ผลดี

Schumer and Stanfield (1956, 325) ได้แบ่งประเภทของนักศึกษาตามแนวบทบาทออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1) แนวบทบาททางวิชาการและการเป็นนักศึกษา (Academic and Scholarly Role Orientation) นักศึกษาจะสนใจแต่เรื่องที่เป็นสาระความรู้ซึ่งเป็นทางการในวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในสถาบัน

2) แนวบทบาทในการใช้สติปัญญา (Intellectual Role Orientation) นักศึกษาจะเน้นในเรื่องของโลก ศิลปะและปรัชญาหรือแนวคิด ไม่เน้นโครงสร้างทางวิชาการของสถาบันและวิชาเรียนในสถาบัน

3) แนวบทบาทในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มที่ (Consummator Collegiate Role Orientation) นักศึกษาจะสนใจในกิจกรรมทางสังคมที่เขามองว่าเป็นกิจกรรมที่สนุก

4) แนวบทบาทในการนำประสบการณ์จากการทำกิจกรรมในสถาบันไปใช้ประโยชน์ (Instrumental Collegiate Role Orientation) นักศึกษาต้องการมีบทบาทในฐานะผู้นำ ผู้บริหารองค์การและทำงานเพื่อสร้างสมประสบการณ์ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

5) แนวบทบาทที่ยึดถือระบบกรีก (Orientation to Greek-Letter System) เป็นนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ มีตระกูลดี เมื่อมาเรียนก็มาอยู่รวมกันในสถานที่พักที่มีกลุ่มนักศึกษา ลักษณะเดียวกัน มีกฎระเบียบ มีผู้คอยดูแล พฤติกรรมของนักศึกษาประเภทนี้อยู่รวมกันในแนวบทบาทในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเต็มที่และแนวบทบาทในการนำประสบการณ์จากการทำกิจกรรมในสถาบันไปใช้ประโยชน์

6) แนวบทบาทในการฝึกฝนเพื่อการประกอบอาชีพ (General Vocational Role Orientation) นักศึกษาจะมุ่งเน้นทักษะและความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนในวิชาที่ลงทะเบียนที่เห็นว่ามีประโยชน์ในการทำงานในอนาคต

7) แนวบทบาทในการพัฒนาสังคม (Social Development Role Orientation) นักศึกษาจะสนใจในการพัฒนาตนเอง โดยการพบปะบุคคลจำนวนมากและชอบช่วยเหลือผู้อื่น

8) แนวบทบาทที่ทำพอเป็นพิธี (Ritualistic Role Orientation) นักศึกษามีแนวโน้มในการอยู่บ้านมากกว่าสถาบัน ต้องการที่จะทำอะไรคนเดียว อยู่เฉยๆ ไม่ต้องทำอะไร ไม่สนใจวิชาการหรือสภาพแวดล้อมของสถาบัน

นิวคอมป์ และคณะ (Newcomb and others, 1973) ได้ทำการจำแนกประเภทของนักศึกษาออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1) ศักษิต (Scholars) เป็นนักศึกษาที่มีความเป็นเอกัตบุคคลต่ำ แต่มีสติปัญญาสูงไม่กล้าทำอะไร ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง มีเพื่อนฝูงน้อย ฉลาด เขาอาจจะมีความเชื่อมั่นว่ามีความเก่งแต่ไม่กล้าแสดงออก คนอื่นมองว่าเป็นคนที่มุ่งมั่นเอาแต่วิชาการ เป็นคนมีเหตุผล รู้จักการวิเคราะห์ ชอบวิเคราะห์ คนแต่ไม่ยอมรับอะไรง่ายๆ

2) บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Individualists) เป็นนักศึกษาที่มีความเป็นตัวของตัวเอง ฉลาด สติปัญญาสูง มองตนเองว่ามีสติปัญญา มีทุกสิ่งทุกอย่างเหนือนักศึกษาคนอื่น ทำตามความพอใจของตน โดยไม่คำนึงว่าเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่ มีศิลปะ มีจินตนาการสูงมีความคิดอิสระ อุทิศตนเพื่อการเป็นผู้มีความคิดอิสระและเพื่อการเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์อย่างแท้จริง

3) พวกไม่มีระเบียบระเบียบ (The wild Ones) เป็นนักศึกษาที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูงไม่ค่อยฉลาด แต่งตัวไม่เรียบร้อย เช่น พวกฮิปปี้ เป็นคนที่เสื่อมโทรม ทำอะไรตามความพอใจไม่สนใจงานด้านวิชาการ สนใจแต่ความสนุกสนาน งานรื่นเริง ทำตัวเองให้เด่นอยู่เสมอ ไม่มีระเบียบวินัย

4) พวกฝักใฝ่ในการเมือง (Political Activist) เป็นนักศึกษาที่ชอบยุ่งการเมือง มีวิจารณ์ญาณของการเมืองเป็นนักปฏิรูป (Civil-Mind Reformist) ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับมหาวิทยาลัยหรือระดับประเทศ สนใจในงานสาธารณประโยชน์

5) กลุ่มสังคม (The Social Group) เป็นนักศึกษาที่มีความเป็นตัวของตัวเองต่ำ สติปัญญาต่ำ สนใจเฉพาะเรื่องของสังคม เรื่องสนุกสนาน ไม่สนใจงานวิชาการ มีนัดกับเพื่อนต่างเพศเสมอ

6) ผู้นำ (Leaders) เป็นนักศึกษาที่สนใจในเรื่องการบริหารของมหาวิทยาลัยที่ตนเองศึกษา อยู่ต้องการที่จะมีตำแหน่งเป็นกรรมการของกลุ่มต่างๆ ในสถาบัน ทำตนเป็นผู้รอบรู้และเจ้ากี้เจ้าการ ในกิจการต่างๆ

2.4 สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ดังนั้นการทำความเข้าใจในบริบทของมหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยอยู่ในการกำกับและดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามความในมาตรา 4 มาตรา 7 และมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540 เปิดทำการเรียนการสอนครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2539 ณ วัดเหนือ ถนนพวงพานิช ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เดิมเปิดเป็นห้องเรียนของวิทยาเขตอีสาน วัดศรีจันทร์ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ขออนุมัติยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาเขต โดยพระราชธรรมานุวัตร (เลื่อน สุกวโร) ขณะดำรงสมณศักดิ์ พระประภัสสรธมฺมณี เจ้าคณะจังหวัดร้อยเอ็ด (ธรรมยุต) และพระธรรมฐิติญาณ (ศรีจันทร์ ปุญญโรโต) ขณะดำรงสมณศักดิ์พระราชสาธสฺสึ เจ้าคณะภาค 10 (ธรรมยุต) พร้อมด้วยคณะสงฆ์ คณะศิษย์เก่า มมร. คณะทายก ทายิกา ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ชาวจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษ วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทะนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรม ในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดใกล้เคียง ต่อมาเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 ได้รับอนุมัติให้ยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาเขต “ชื่อวิทยาเขตร้อยเอ็ด” และในปีเดียวกันนี้ พระราชสังวรอุดม (หลวงปู่ศรี มหาวิโร) เจ้าอาวาสวัดประชาคมวนาราม (วัดป่ากุง) ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มาเยี่ยมชมการดำเนินงานของวิทยาเขตร้อยเอ็ดและได้พบเห็นสภาพอาคารเรียนและห้องเรียน ที่วัดเหนือ คับแคบ ไม่เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอน จึงได้ให้การสนับสนุน โดยได้ทำสัญญายินยอมและอนุญาตให้ใช้ที่ดินเนื้อที่ 101ไร่ 98 ตารางวา ที่วัดบ้านเหล่าสามบุรณ (วัดศรีทองโพธิ์บุรณาราม) ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้กับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เข้าใช้สอยและทำประโยชน์ จัดการศาสนศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ พร้อมทั้งให้มีอำนาจจัดการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินในการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารสำนักงาน และอาคารประกอบอื่น ๆ เพื่อเป็นที่ตั้งทำการถาวรของวิทยาเขตร้อยเอ็ด

พ.ศ. 2541 วิทยาเขตร้อยเอ็ดได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัย ให้ขยายห้องเรียนไปเปิดทำการเรียนการสอน ณ วัดศรีธรรมาราม ถนนวิชัยอารังค์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เรียกว่า “ศูนย์การศึกษายโสธร”

พ.ศ. 2543 วิทยาเขตร้อยเอ็ดได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัย ให้เปิดทำการเรียนการสอนระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ศน.ม.) 2 สาขา คือ

- 1) สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (Buddhist Studies)

2) สาขาวิชาพระพุทธศาสนาและปรัชญา (Buddhism and Philosophy) และได้รับอนุมัติให้
 ฝึกอบรมหลักสูตร (บุคคลทั่วไป) เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีเป็นปีแรกอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้ อนุมัติ
 ให้ปีครบนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตรรายวิชาชีพครู ซึ่งเป็นหลักสูตรพิเศษระยะสั้นอีก 1 หลักสูตร

ปรัชญามหาวิทยาลัย คือ “ความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวพระพุทธศาสนา”

2.3.2 สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยา
 เขตร้อยเอ็ด มีสถานที่ตั้งทำการ 3 แห่ง ดังนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ ณ วัดศรีทองไพบุลย์ วราราม ถนนเลี้ยวเมือง
 ตำบลดงลาน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ห่างจาก ตัวจังหวัดประมาณ 3 กิโลเมตร มีพื้นที่
 ทั้งหมด 101 ไร่ 98 ตารางวา มีอาณาเขตติดต่อกับหน่วยงาน องค์กรและชุมชนในบริเวณที่ใกล้เคียง ดังนี้

ด้านทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านเหล่าสมบูรณ์และทางหลวงแผ่นดิน
ด้านทิศใต้	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านเหล่าเรือ
ด้านทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านสันติสุข
ด้านทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ชุมชนบ้านเหล่าใหญ่และโรงเรียนพณิชยการ พลาญชัย

ร้อยเอ็ด (สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2540, หน้า 9)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนิดา ทองมีเหลือ และคณะ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตสังคมที่
 ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยทางจิต ได้แก่ เอกลักษณ์แห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต และปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การ
 อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน มี
 ความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .01

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกายมากกว่าทางจิต มีความสัมพันธ์ทางลบกับจิตสาธารณะ
 ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่การอบรมเลี้ยงดู
 แบบควบคุมไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับจิตสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อน และ
 เอกลักษณ์แห่งตน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้
 ร้อยละ 38.1

4. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 43.1

5. ตัวแปรทางจิตสังคมที่สามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน โดยสามารถร่วมกันทำนายจิตสาธารณะของนิสิตเพศหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร้อยละ 34.1

ณัฐพงศ์ ดีโพธิ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา” ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับการมีจิตสาธารณะของ นักศึกษา พบว่าปัจจัยทางสังคมทุกตัวมีความสัมพันธ์กับการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง .275 – .551

2. การมีจิตสาธารณะของนักศึกษา ในแต่ละคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ คณะวิศวกรรมศาสตร์สูงสุด รองลงมาคือคณะ บริหารธุรกิจ และตามด้วยคณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยที่คณะ บริหารธุรกิจกับคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่คณะบริหารธุรกิจกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์กับคณะศิลปกรรม ศาสตร์ มีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณญัติศักดิ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” ผลการวิจัยพบว่า “ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนา ศาสนา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่อยู่ในคณะวิชา ชั้นปีที่ศึกษา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน สำหรับข้อเสนอแนะมหาวิทยาลัยควรจัดให้ชมรมกิจกรรมนักศึกษาที่มีอยู่เป็นหน่วยปฏิบัติการ เพื่อให้นักศึกษาทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละคณะ ควรจัดกิจกรรมสร้างจิตสาธารณะให้เกิดขึ้น ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้มีกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรัก ความสามัคคีร่วมกัน นำไปสู่ความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในสามจังหวัดชายแดนภาคได้ตระหนักถึงการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน”

อริยา คูหา และสุวิมล นรอาจาง (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” ผลการวิจัยพบว่า “จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มก้าวหน้าและกลุ่มวิชาชีพมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ กลุ่มเก็บตัว และจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01”

พระอำนาจ อุดกามา (น้อยนิล) (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านรักความเป็นไทย รองลงมาได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีวินัย และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านใฝ่เรียนรู้

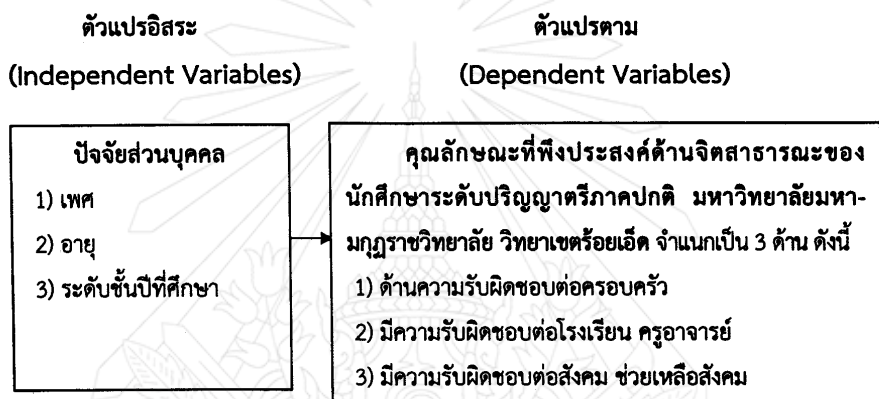
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศ และอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปได้ว่า กระแสโลกาภิวัตน์และสภาพการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน จะสร้างแรงผลักดันให้สถานศึกษาต้องกำหนดและทบทวนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นสถาบันที่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากที่สุดอยู่ตลอดเวลา เพื่อประโยชน์ของสังคมและตัวบัณฑิต โดยต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ นักศึกษา และผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยใช้ประกอบเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และการอภิปรายผลต่อไป

2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้บูรณาการมาจากแนวคิดของ ชาย โพธิ์สิตา ในเอกสารเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณะ สมบัติ : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทุกคณะ จำนวน 519 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำนวน 226 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Taro Yamane) (ยูทอ โทยวอร์ธน์ และกุสุมา ผลาพรหม, 2553, หน้า 122) สุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 45) โดยวิธีการจับสลาก

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำรา วารสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานวิจัย

3.3.2 กำหนดประเด็นตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างเป็นข้อคำถาม ในแบบสอบถาม

3.3.3 สร้างแบบสอบถามโดยประยุกต์และเก็บความหมาย รายละเอียดจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับตัวแปรมาเขียนข้อคำถามขึ้น และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงต่อไป

3.3.4 แก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ และนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขความเที่ยงตรงทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหา และสำนวนภาษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกับข้อคำถามประเมินความถูกต้องโดย ใช้สูตรการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index) หรือ IOC (รายนามตามภาคผนวก ก)

การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบของแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC คำนวณได้ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

(เกณฑ์ในการเลือกคำถาม พิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า หรือเท่ากับ 0.66)

3.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

3.3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.7 การทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนโดยรวม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .73 (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

3.3.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.4.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมด้วยผู้ช่วยผู้วิจัย โดยนำแบบสอบถามไปยังแจกให้กลับกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟัง ให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด

3.4.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมด เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

3.5.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้วมาดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3.5.3 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วแปรผลตามเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51- 2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความแตกต่างของความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ค่า t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวน (One way ANOVA) โดยใช้ F-test พร้อมทั้งใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อหาความแตกต่างรายคู่

3.5.6 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.5.7 นำเสนอผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

- 1) การหาค่าอำนาจจำแนกของแต่ละข้อ
- 2) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

3.6.2 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
- 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 4) ค่า t-test ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระสองกลุ่ม
- 5) ค่า F-test ในการเปรียบเทียบตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด” ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสองกลุ่ม (Independent)
F	แทน	ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Mean Square)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่ใช้เปรียบเทียบกับความมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของนักศึกษา

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	138	61.10
หญิง	88	38.90
รวม	226	100.00
อายุ		
อายุ 18-19 ปี	56	24.80
อายุ 20-21 ปี	130	57.50
อายุมากกว่า 22 ปี	40	17.70
รวม	226	100.00
สาขาวิชาที่ศึกษา		
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง	92	40.70
สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย	46	20.40
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย	70	31.00
สาขาวิชาการประถมศึกษา	18	8.00
รวม	226	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 และเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90 มีอายุระหว่าง 20-21 ปีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมามีอายุระหว่าง 18-19 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 และมีอายุมากกว่า 22 ปีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 มีสาขาวิชาที่ศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง 92 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 รองลงมาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 สาขาวิชาการศึกษปฐมวัย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 และสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิต
สาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน (n = 226)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ	ระดับคุณลักษณะ			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว	4.05	.71	มาก	1
ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์	3.91	.87	มาก	3
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม	3.97	.84	มาก	2
เฉลี่ยรวม	3.98	.81	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับตาม
ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม
และด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิต
 สาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว โดยรวมและรายข้อ (n = 226)

ข้อ	ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว	ระดับคุณลักษณะ			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	นักศึกษาเชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครอง	4.17	.67	มาก	1
2	นักศึกษาช่วยเหลืองานช่วยเหลืองานบ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง	4.12	.66	มาก	2
3	นักศึกษาช่วยเหลือบิดามารดาในทุกโอกาสที่ทำได้	4.08	.74	มาก	3
4	นักศึกษาใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่าย	3.96	.74	มาก	6
5	นักศึกษามีความรักใคร่ปรองดองในหมู่พี่น้อง	3.98	.75	มาก	5
6	นักศึกษาประพฤติตนให้สมกับเป็นผู้ดำรงวงศ์ ตระกูล	4.00	.70	มาก	4
เฉลี่ย		4.05	.71	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักศึกษาเชื่อฟังพ่อแม่
 ผู้ปกครอง รองลงมาคือ นักศึกษาช่วยเหลืองานช่วยเหลืองานบ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่าย

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ โดยรวมและรายข้อ (n = 226)

ข้อ	ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครู อาจารย์	ระดับคุณลักษณะ			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	นักศึกษาเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์	4.00	.87	มาก	1
2	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน	3.99	.79	มาก	2
3	นักศึกษาตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้	3.91	.91	มาก	4
4	นักศึกษาช่วยรักษาทรัพย์สินบัติของมหาวิทยาลัย	3.90	.87	มาก	5
5	นักศึกษามีความศรัทธาคุณของครูอาจารย์	3.85	.92	มาก	6
6	นักศึกษารักใคร่ปรองดองกันในหมู่เพื่อนนักศึกษา	3.95	.86	มาก	3
7	นักศึกษาส่งเสริมเพื่อนในทางที่ถูกที่ควร	3.81	.87	มาก	7
เฉลี่ย		3.91	.87	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครู
อาจารย์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักศึกษาเชื่อ
ฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ รองลงมา คือ นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย ส่วนข้อที่
มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาส่งเสริมเพื่อนในทางที่ถูกที่ควร

ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ย ความเป็ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม โดยรวมและรายข้อ (n = 226)

ข้อ	ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม	ระดับคุณลักษณะ			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม	3.98	.85	มาก	3
2	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาสมบัติของส่วนรวม	4.04	.84	มาก	1
3	นักศึกษาให้ความร่วมมือต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี	3.95	.84	มาก	4
4	นักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่นเมื่อได้รับความเดือดร้อน	3.91	.84	มาก	6
5	นักศึกษาช่วยรักษาสุลักษณะของชุมชน เช่น การทิ้งขยะให้เป็นที่ ช่วยกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ เป็นต้น	3.95	.86	มาก	5
6	นักศึกษานุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ไม่ขีดเขียนทำลายโบราณวัตถุในชุมชน ช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติ	4.01	.79	มาก	2
เฉลี่ย		3.97	.84	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาสมบัติของส่วนรวม รองลงมา คือ นักศึกษานุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น ไม่ขีดเขียนทำลายโบราณวัตถุในชุมชน ช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่นเมื่อได้รับความเดือดร้อน

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 6-10**

**ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความเปี่ยมเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ**

คุณลักษณะด้านจิต สาธารณะ	เพศชาย (n = 138)			เพศหญิง (n = 88)			t	p
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ		
ด้านความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว	4.06	.43	มาก	4.03	.40	มาก	.59	.56
ด้านความรับผิดชอบต่อ โรงเรียน ครูอาจารย์	3.96	.51	มาก	3.83	.50	มาก	1.97*	.05
ด้านความรับผิดชอบต่อ สังคม ช่วยเหลือสังคม	4.07	.49	มาก	3.83	.52	มาก	3.50*	.00
เฉลี่ย	4.03	.48	มาก	3.90	.47	มาก	3.55*	.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิต
สาธารณะ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ และด้าน
ความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว นักศึกษามี
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ**

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	.22	2	.11	.61	.54
	ภายในกลุ่ม	39.78	223	.18		
	รวม	40.00	225			
ด้านความรับผิดชอบต่อ โรงเรียน ครูอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	1.23	2	.62	2.40	.09
	ภายในกลุ่ม	57.21	223	.26		
	รวม	58.44	225			
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.83	2	.92	3.51	.03*
	ภายในกลุ่ม	58.19	223	.26		
	รวม	60.02	225			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.94	2	.47	5.81	.00*
	ภายในกลุ่ม	17.97	223	.08		
	รวม	18.91	225			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม และโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (Multiple Comparison) ตามวิธีของ Scheffe

ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว และด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์
นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	18-19 ปี	20-21 ปี	มากกว่า 22 ปี
		4.07	3.92	4.02
18-19 ปี	4.07	-	.15*	.05
20-21 ปี	3.92	-	-	-.10
มากกว่า 22 ปี	4.02	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
โดยรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 18-19 ปี มีคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะมากกว่า กลุ่มที่มีอายุ 20-21 ปี ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	\bar{x}	18-19 ปี	20-21 ปี	มากกว่า 22 ปี
		4.11	3.90	4.03
18-19 ปี	4.11	-	.21*	.08
20-21 ปี	3.90	-	-	-.13
มากกว่า 22 ปี	4.03	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มอายุต่างๆ มีคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่
กลุ่มอายุ 18-19 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะมากกว่า กลุ่มที่มีอายุ 20-21 ปี ส่วนคู่
อื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต
ร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ด้านความรับผิดชอบต่อ ครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	1.06	3	.35	2.01	.11
	ภายในกลุ่ม	38.94	222	.17		
	รวม	40.00	225			
ด้านความรับผิดชอบต่อ โรงเรียน ครูอาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	.68	3	.22	.87	.46
	ภายในกลุ่ม	57.77	222	.26		
	รวม	58.44	225			
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.74	3	.58	2.21	.09
	ภายในกลุ่ม	58.28	222	.26		
	รวม	60.02	225			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.51	3	.17	2.07	.11
	ภายในกลุ่ม	18.39	222	.08		
	รวม	18.90	225			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ด้านจิตสาธารณะ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญา
ตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ข้อที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1	ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านจิตสาธารณะอย่างจริงจัง	45
2	ควรส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เช่น การออกค่ายอาสาเพื่อเป็นการส่งเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกัน ทั้งในด้านคุณลักษณะบุคลิกภาพเป็นการฝึกจิตที่ดีให้กับนักศึกษา การทำงานร่วมกับผู้อื่น	40
3	ควรส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกันแก่นักศึกษา ให้รู้จักรักตนเอง และรักผู้อื่น เช่น การอาสาปลูกป่า การรักษาความสะอาด และการช่วยเหลือผู้อื่น	30
4	ควรมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมหรืองานของชุมชนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมประเพณี การเข้าร่วมประชุม ประชาคม การแสดงความคิดเห็น และการลงมติโดยการชักชวนกันให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	25
5	ควรปลูกฝังค่านิยมในการช่วยเหลือสังคม การทำคุณประโยชน์เพื่อส่วนรวม	10
6	ควรมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมเกี่ยวกับค่ายอาสา หรือชมรมเพื่อให้เป็นเวทีในการแสดงออก หรือจัดอบรมให้กับเยาวชนในการปลูกฝังเพื่อให้เกิดจิตสาธารณะ	8

จากตารางที่ 11 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่มากที่สุดไปหาน้อย สามลำดับแรก คือ ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านจิตสาธารณะอย่างจริงจัง ควรส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เช่น การออกค่ายอาสาเพื่อเป็นการส่งเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกัน ทั้งในด้านคุณลักษณะบุคลิกภาพเป็นการฝึกจิตที่ดีให้กับนักศึกษา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และควรส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการเพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกันแก่นักศึกษา ให้รู้จักรักตนเอง และรักผู้อื่น เช่น การอาสาปลูกป่า การรักษาความสะอาด และการช่วยเหลือผู้อื่น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และสาขาวิชาที่ศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ทุกคณะ จำนวน 519 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 226 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test และ ค่า F-test (One way ANOVA) ซึ่งมีผลการวิจัยลำดับตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

การวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม และ ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์

และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักศึกษาเชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย สุรุษสุร่าย

2) ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ นักศึกษาเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาส่งเสริมเพื่อนในทางที่ถูกที่ควร

3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาสมบัติของส่วนรวม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อนและผู้อื่นเมื่อได้รับความเดือดร้อน

5.1.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกัน
 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว และด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครู อาจารย์ นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

5.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่มากไปหาน้อย สวมลำดับแรก คือ ควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมด้านจิตสาธารณะอย่างจริงจัง ควรส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ เช่น การออกค่ายอาสาเพื่อเป็นการส่งเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกัน ทั้งในด้านคุณลักษณะ บุคลิกภาพเป็นการฝึกจิตที่ดีให้กับนักศึกษา การทำงานร่วมกับผู้อื่น และควรส่งเสริมกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อสร้างเสริมจิตสำนึกถึงส่วนรวมร่วมกันแก่นักศึกษา ให้รู้จักรักตนเอง และรักผู้อื่น เช่น การอาสาปลูกป่า การรักษาความสะอาด และการช่วยเหลือผู้อื่น

5.2 อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมา อภิปรายผลเพิ่มเติมตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญา ตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ การที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางสังคมหรือได้กระทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเป็นการส่งเสริม ให้นักศึกษาแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น รู้จักความเสียสละอันเป็นผลให้เกิดการพัฒนาการเรียน วิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ และวุฒิภาวะ สู่วิถีความเป็นผู้ใหญ่ จึงเป็นกระบวนการพัฒนานักศึกษา

ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริยา คูหา และสุวิมล นรອງอาจ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ตั้งแต่เยาว์วัย มีกิจวัตรของครอบครัวในครอบครัว พ่อแม่ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประสานกิจกรรมต่างๆ ในครอบครัว เปิดโอกาสให้ทำอะไรได้เอง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ สิงหะพล (2542) ที่กล่าวว่า จิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง (Self Consciousness) เป็นจิตสำนึกเพื่อพัฒนาตนเองทำให้ตนเองเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจิตสำนึกด้านนี้การศึกษาไทยมุ่งเน้นปลูกฝังมานานเกิดบ้างไม่เกิดบ้างไปตามสภาพการณ์เป็นจิตสำนึกแบบคลาสสิกที่ทุกสังคมพยายามเหมือนกันที่จะสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้เช่น ความขยัน ความรับผิดชอบ ความมานะอดทน เป็นต้น เป็นจิตสำนึกที่ถูกปลูกฝังและมีมานานตามสภาพสังคมไทย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะหน้าที่และความรับผิดชอบของนักศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการและข้อบังคับ ของมหาวิทยาลัย ต้องเชื่อฟัง และปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทของครู - อาจารย์ ประพฤติปฏิบัติตนให้สมกับสภาพการเป็นนักศึกษา ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพสิ่งเสพติดให้โทษ ไม่เล่นการพนัน และไม่มั่วสุมอบายมุขทั้งปวง ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายจารีต ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของบ้านเมือง ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีน้ำใจ และยึดมั่นในหลักคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม สุภาพอ่อนโยน มีสัมมาคารวะต่อบุคคลทั่วไปและปฏิบัติตนเหมาะสมตามวัย และสภาพแห่งตน ต้องรู้จักเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เห็นประโยชน์ส่วนรวม รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียนของสังคม และมีความสามัคคีในหมู่คณะ รุ่นน้องนับถือรุ่นพี่ ที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง ต้องสร้างชื่อเสียงภาพพจน์ที่ดีให้แก่โรงเรียน และไม่กระทำการใด ๆ ที่เป็นการทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาย โหริธิตา (2542) ได้กล่าวว่า จิตสาธารณะคือจิตสำนึกทางสังคมที่สำคัญงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้อธิบายว่าเป็นการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ฐานคิดของจิตสาธารณะที่ลึกซึ้งอีกระดับหนึ่งคือ ความรับผิดชอบต่อสังคม ในการช่วยเหลือสังคม ไม่ทำให้ผู้อื่นหรือสังคมเดือดร้อนได้รับความเสียหาย และมีระดับของความรับผิดชอบต่อเริ่มตั้งแต่ ประการแรก ความรับผิดชอบต่อ

ครอบครัว อาทิ เชื้อฟังก่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ไม่ทำให้พ่อแม่เสียใจ ประการที่สอง มีความรับผิดชอบ ต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ เช่น ตั้งใจเล่าเรียน เชื้อฟังกำสั่งสอนของครูอาจารย์ ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ของโรงเรียน ช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน และประการที่สาม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1) นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบัน บทบาททางเพศ เกิดจากประสบการณ์ตรงของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน ปลูกฝัง และมีสภาพแวดล้อมทางชีวสังคมตั้งแต่อดีตที่แตกต่างกันตั้งแต่วัยเด็กจึงทำให้ผ่านประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีมุมมองต่อกิจกรรมเพื่อสังคมในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน เหตุนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดที่มีเพศต่างกันมีจิตสาธารณะแตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ พระอำนาจ อุดกาโม (น้อยนิล) (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี ที่มีเพศ ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2) นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การที่มีประสบการณ์ “ผ่านฝนผ่านหนาว” หรือผ่านการเรียนรู้ที่ยาวนานกว่า จึงทำให้รับรู้และมีจิตสาธารณะมากกว่า ซึ่ง ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พระอำนาจ อุดกาโม (น้อยนิล) (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่าง

3) นักศึกษาที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ทั้งโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การที่นักศึกษา ศึกษาต่างสาขาวิชากัน ย่อมเป็นผลให้ถูกปลูกฝัง ได้รับการส่งเสริม ผ่านการจัดการเรียนการสอน ให้นักศึกษา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ตามความคาดหวังที่ถูกกำหนดไว้ในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ของแต่ละสาขาวิชา และนักศึกษาได้เรียนวิชาศึกษาทั่วไปหรือวิชาหมวดพื้นฐานเกี่ยวกับบริบททางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง รวมถึงวิชาทางพระพุทธศาสนาที่เหมือนกันภายในวิทยาเขต ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะว่า การมีจิตสำนึก เพื่อ ผู้อื่นและส่วนรวม เป็นการแสดงออกถึงการไม่ยึดเอาประโยชน์ของตนเองเป็นที่ตั้ง ไม่ใช่เพียงแค่นตนเองอยู่

รอดเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ มีความตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม พร้อมกับมีความเต็มใจและยินดีที่จะเสียสละสิทธิของตนออกไปถ้าสิ่งนั้นส่งผลให้ภาพรวมออกมาดีขึ้น

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) คณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรม หลักสูตร โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม สิทธิ หน้าที่ของพลเมือง เพื่อพัฒนานักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา แต่ละชั้นปี ให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาให้ความสนใจต่อสังคมมากขึ้น

2) คณะผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรสร้างจิตสาธารณะแก่นักศึกษาตั้งแต่การเรียน ในชั้นเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งในวิทยาลัยและชุมชนอย่างต่อเนื่องและให้นักศึกษาสมัครใจ เข้าร่วมกิจกรรม

3) ในแง่ของหลักสูตรของแต่ละคณะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ควรกำหนดคุณลักษณะให้เด่นชัดเป็นจุดเด่นทั้งในส่วนของจิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิต ตามความคาดหวังของสังคม และวิชาชีพ

5.5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาในด้านรักความเป็นไทย เพื่อให้ นักเรียนตระหนักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยทั้งด้านเชื้อชาติ ภาษา ภูมิปัญญา โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และมีความละเอียดของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

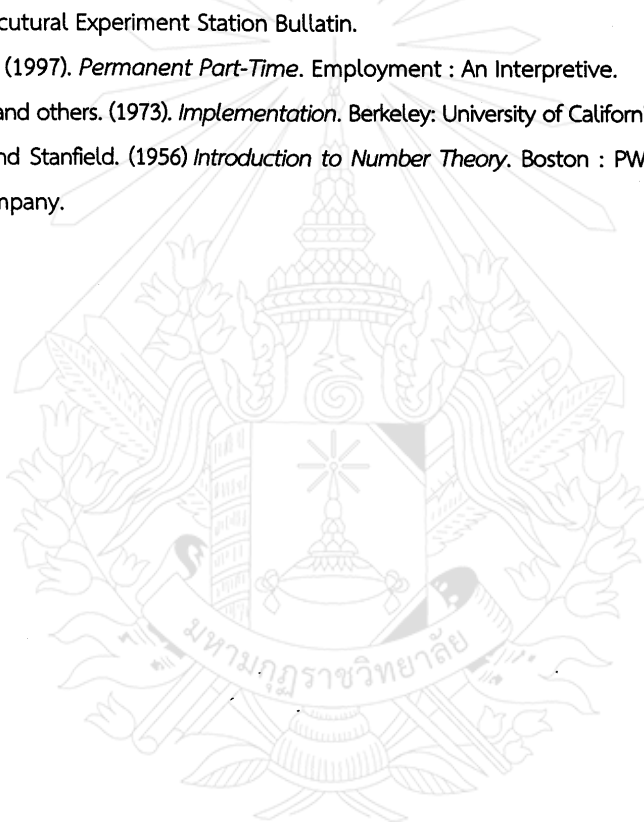
2) ควรศึกษาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาโดยผ่านมุมมองของผู้บริหารครูผู้สอน และผู้ปกครอง โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และมีความละเอียดของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์กมล. (2542). *ภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : พี.เค. อินเตอร์ปรีนท์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย.
- _____. (2548). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย.
- เจษฎา หนูรุ่ง. (2551). *ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรวีวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตโปรดักชัน.
- ชาอ โฉมลิศา. (2542). *จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โชชา ชัมวีโล (2550, 15 มิถุนายน). *สำนักสาธารณะ*. *มติชนสุดสัปดาห์*, หน้า 15.
- ฉัตรพงศ์ ดีโพ. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา*. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- ชนิดา ทองมีเหลือ และคณะ. (2550). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2541). *สภาพเศรษฐกิจสังคมไทยยุคใหม่ จริยธรรมในการศึกษาสำหรับอนาคต*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สดศรี-สฤชดีวงษ์.
- พรชัย ภาพันธ์. (2546). *การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาวารสารวิชาการ*, 6, 7-9.
- พรพรรณ สุทธานนท์. (2538). *คุณลักษณะและวิธีการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลเมืองในเขตการศึกษา 12*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. (2542). *สำนึกไทยที่พึงปรารถนา*. กรุงเทพมหานคร : เดือนตุลา.

- มัตถนา สังฆกฤษณ์ และวราพรธม น้อยสุวรรณ. (2543). “ทิศทางการศึกษาในอนาคต” ใน 100 ปี
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ
- ยุทธ โภยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม. (2553). *พื้นฐานการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม
กรุงเทพ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่น.
- ลักขณา สวิวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. (2547). *รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ
การศึกษาระยะยาว*. ในเอกสารประกอบการประชุมสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. (หน้า 5).
กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ทบวงมหาวิทยาลัย.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). *จิตสำนึกพลเมืองในบริบทสังคมไทย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต.
สาขาประชากรศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2540). *พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540*.
กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2545). *การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สมพงษ์ สิงหพล. (2542, มิถุนายน – ตุลาคม). ต้องสอนให้เกิดจิตสำนึกใหม่. *สีมาจารย์*. 13(27), 15 – 16.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2550). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2541). *วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สวัสดิ์ สุคนธ์รังสี. (2552). *โมเดลการวิจัย : กรณีตัวอย่างทางการบริหาร*. วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์.
- อนุชาติ พวงสำลี และวีรบูรณ์ วิจารณ์สกุล. (2540). *ประชาสังคม คำ ความคิด และ ความหมาย*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ. (2554). *จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2554). *จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี*. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
ปัตตานี* : สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- อุมาพร บุญญาวิโรจน์. (2538). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลในทศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ปกครอง และครู โรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- Bandura Albert. (1987). *Social learning theory*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Clark and Trow. (1995). *A Student's Guide to the Internet*. New Jersey: Prentice Hall.
- Kaufman, H.F. (1985). *Participation in organized Activities in Selected Kentucky Localities*. Agricultural Experiment Station Bullatin.
- Monroe, D. (1997). *Permanent Part-Time*. Employment : An Interpretive.
- Newcomb and others. (1973). *Implementation*. Berkeley: University of California Press.
- Schumer and Stanfield. (1956) *Introduction to Number Theory*. Boston : PWS Publishing Company.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก
เครื่องมือเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำหรับการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
3. คำตอบของท่าน ผู้ศึกษาจะเก็บเป็นความลับ โดยใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้อย่างแน่นอน จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่าน
4. กรุณาตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 ครบทุกข้อ เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วขอความกรุณาส่งคืนแก่ผู้แจกแบบสอบถามหรือผู้วิจัย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขออโนมาขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

พระวีระศักดิ์ วีรสทุโท/อุ่นแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() อายุ 18-19 ปี

() อายุ 20-21 ปี

() อายุมากกว่า 22 ปี

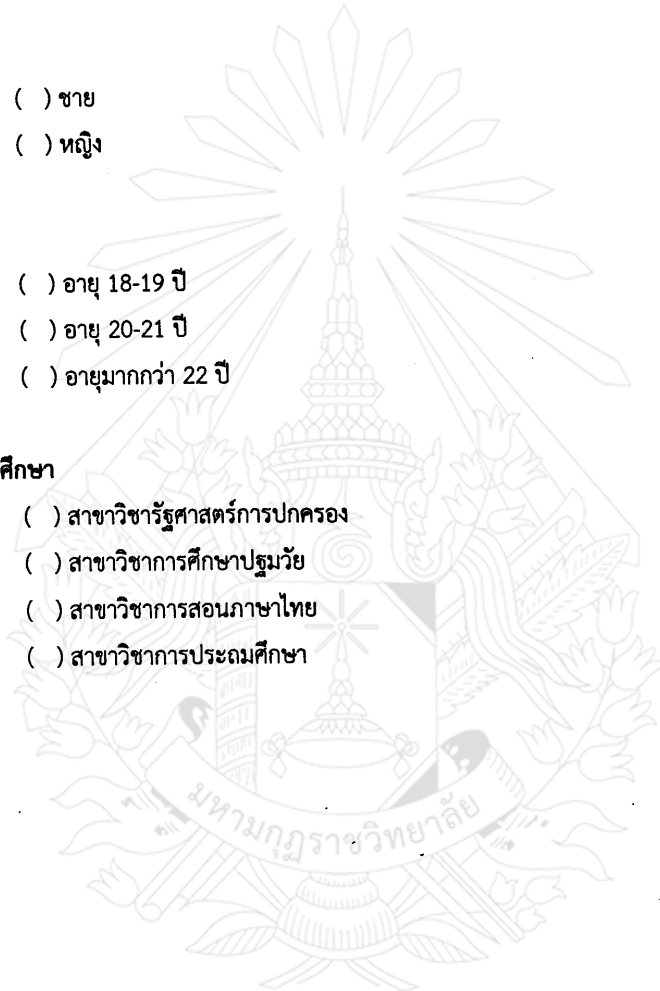
3. สาขาวิชาที่ศึกษา

() สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

() สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

() สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

() สาขาวิชาการประถมศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบทางขวามือ ของแต่ละข้อเพียงช่องเดียว ที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1) ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว						
1	นักศึกษาเชื่อฟังพ่อแม่ ผู้ปกครองเพียงใด					
2	นักศึกษาช่วยเหลืองานช่วยเหลืองานบ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครองเพียงใด					
3	นักศึกษาช่วยเหลือบิดามารดาในทุกโอกาส ที่ทำได้เพียงใด					
4	นักศึกษาใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย สุร่ยสุร่ายเพียงใด					
5	นักศึกษามีความรักใคร่ปรองดองในหมู่ พี่น้องเพียงใด					
6	นักศึกษาระพฤติตนให้สมกับเป็นผู้ ดำรงวงศ์ตระกูลเพียงใด					
2) ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์						
1	นักศึกษาเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูอาจารย์ เพียงใด					
2	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของ โรงเรียนเพียงใด					
3	นักศึกษาตั้งใจศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ เพียงใด					
4	นักศึกษาช่วยรักษาทรัพย์สินสมบัติของ มหาวิทยาลัยเพียงใด					
5	นักศึกษามีความกตัญญูรู้คุณของครู อาจารย์เพียงใด					

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	นักศึกษารักใคร่ปรองดองกันในหมู่เพื่อน นักศึกษาเพียงใด					
7	นักศึกษาส่งเสริมเพื่อนในทางที่ถูกที่ควร เพียงใด					
3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม						
1	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สังคมเพียงใด					
2	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎหมาย รักษาสมบัติ ของส่วนรวม เพียงใด					
3	นักศึกษาให้ความร่วมมือต่อสังคมในฐานะ พลเมืองดีเพียงใด					
4	นักศึกษาให้ความช่วยเหลือเพื่อนและ ผู้อื่นเมื่อได้รับความเดือดร้อนเพียงใด					
5	นักศึกษาช่วยรักษาสุลักษณะของ ชุมชน เช่น การทิ้งขยะให้เป็นที่ ช่วย กำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ เป็นต้น					
6	นักศึกษานูรักษาสีงแวดล้อมในชุมชน เช่น ไม่ขีดเขียนทำลายโบราณวัตถุในชุมชน ช่วยกันดูแลสาธารณสมบัติเพียงใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีภาคปกติ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1) ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว

.....

.....

.....

2) ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์

.....

.....

.....

3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ช่วยเหลือสังคม

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล พระวีระศักดิ์ วีรสโท (อุ่นแก้ว)
วัน เดือน ปี เกิด 20 มิถุนายน 2529
ภูมิลำเนา 67 หมู่ที่ 12 ตำบลกระหวัน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ
ที่อยู่ปัจจุบัน วัดบ้านเหล่าใหญ่ ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
45000
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2554 ศาสตราจารย์บัณฑิต (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย)
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สิ่งพิมพ์นี้เป็นสมบัติของห้องสมุด มจร.

ผู้ใดพบอยู่ที่อื่นไม่สมควร

ไปรคนำมาส่งที่แผนกห้องสมุดด้วย ขอบคุณ

มหามกุฏราชวิทยาลัย